БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

45-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 24 (12.377)

Сешанба, 29 январь 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ЯНГИ РАВНАҚИ САРИ!

Азамат етти йиллигимизнинг бешинчи йили ҳам қутлуғ бошланди. Мамлакатимизнинг ҳамма еридан меҳнат зафарлари тўғрисида хушхабарлар келиб турибди. Совет халқи жонажон Ватанимиз қудратига-қудрат қўшиш, коммунистик мўл-кўлчиликни таъминлаш учун етти йилликнинг бешинчи йилида экономикани янада тез суръатлар билан юксалтириш учун қизғин кураш олиб бормоқда.

Куни кеча СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1962 йилда бажарилиш якунлари тўғрисидаги ахбороти матбуотда эълон қилинди. Бу — совет кишиси шонли меҳнатининг баракали самарасидир. Бу — забардаст халқимизнинг ҳамма нарсага қодир эканлигини, Ватан бахт-саодати йўлида меҳнатда янгидан-янги зафарларга шайланаётганини кўрсатадиган ёрқин далилдир.

Ўтган йилимизнинг якунлари ғоят қувончлидир, аввало шунинг учунки, Советлар юрти аҳоли жон бошига маҳсулот етиштиришда энг тараққий этган капиталистик мамлакатларни ҳам ортда қолдирмоқда. Бизнинг мамлакатимиз социализм билан капитализм ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқиб, совет тузуми, чинакам демократик тузумнинг беқиёс афзаллигини бутун ер юзига намойиш қилиб кўрсатмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг бугун газетамизда босилган ахборотида республика меҳнаткашлари КПСС XXII съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг тўртинчи йилида ажойиб ғалабаларни қўлга киритганликлари хабар қилинган.

Республика саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 102 процент бажарди. Оғир саноатнинг кўпгина тармоқлари бўйича маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилдагидан ошганлиги республика саноати тез суръатлар билан ривожланаётганининг ёрқин ифодасидир. Қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиш бўйича ҳам яхши натижаларга эришилди.

1962 йил халқ маорифи, фан ва маданиятни янада ривожлантиришда самарали йил бўлди. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина яна 163 минг ўқувчи бир сменали машғулотга кўчирилди. Куни узайтирилган группа ва мактаблар сони бир ярим баравар ошди. Илмий ходимлар сони 1961 йилдагидан анча кўпайди, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш тармоқлари кенгайтирилди.

Ўсиш, юксалишимизнинг ёрқин ойнасидай ўзини кўз-кўз қилаётган бу рақамлар кимни қувонтирмайди!

Кечаги ишга якун ясаб, келажакка, янги зафарларга интилиш совет кишиларининг ажойиб традициясига айланган, зотан бугун кечагидан, эртага бугунгидан ҳам унумлироқ меҳнат қилиш бизнинг Ватанимизда умумхалқ шиори бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам йилимизнинг дастлабки кунларидаёқ ишлаб чиқариш пешқадамлари ғалаба рапортлари бера бошладилар.

Тошкент область, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзолари давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажарганликлари тўғрисида етти йиллик бешинчи йилининг бешинчи кунидаёқ Ватанга рапорт бердилар. Калинин районидаги Ленин номли колхоз чорвадорлари давлатга гўшт сотиш бўйича 1963 йил учун олган мажбуриятларини ҳам бажардилар. Андижон область, Москва районидаги «Москва» колхози ҳам гўшт сотиш планини биринчилар қаторида бажарди. Республикамиздаги «зангори кема» капитанларига қанот бераётган «Ташсельмаш» заводи коллективи «ХВС-1,2» машиналари ишлаб чиқариш бўйича ҳозирнинг ўзидаёқ 1965 йил даражасига эришди, бу илғор корхонада ҳар бир ишчининг меҳнат унуми 37 процент ошди.

Ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан илгари бажараётган, планга қўшимча маҳсулот етказиб бераётган, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун фидокорона меҳнат қилаётган илғор саноат корхоналари, колхоз ва совхоз коллективларининг сафи тобора кенгаймоқда.

Ишлаб чиқаришда катта ғалабаларни қўлга киритишнинг муҳим омилларидан бири социалистик мусобақани тўғри уюштира билишдир. Социалистик мусобақа — меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб қилишнинг энг синалган методи. Қаерда социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилиб, унинг шартлари қандай бажарилаётганлиги назорат қилинса ва вақт-вақтида якунлаб турилса, ўша ерда меҳнат унумдорлиги тўхтовсиз ўсиб боради, техника тараққиёти учун кураш ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга муттасил жорий қилиб бориш кенгаяверади. Социалистик мусобақани тўғри уюштириб, оммани унга жалб этиш партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг муҳим вазифаларидир.

Бироқ социалистик мусобақа ҳамма саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларимизда ҳам яхши йўлга қўйилган деб бўлмайди. Республикадаги айрим саноат корхоналари ишлаб чиқариш планларини кўпинча бажара олмай қолаётирлар, бу корхоналарда меҳнат унумдорлиги паст. Бунинг асосий сабаби шундаки, айрим корхоналарнинг раҳбарлари ишчиларни уюштира билмаётирлар, меҳнатни ташкил этишда жиддий нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари якунланаётган пайтда эса бундай корхона раҳбарлари имконият йўқлигини рўкач қиладилар. Бу тамомила нотўғридир. Бизда топширилган вазифани бажариш учун барча зарур шароитлар, имкониятлар мавжуд. Гап шу имкониятлардан оқилона фойдаланишда. Афсуски, республикамиздаги баъзи корхоналарда, жумладан қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарида ишлаб чиқариш топшириқлари кўпинча бажарилмаётир. «Чирчиксельмаш» ва «Узбексельмаш» заводлари қишлоқ хўжалигимиз учун культиватор ва сеялкалар ишлаб чиқаришни уддалай олмаётирлар. Халқ хўжалиги кенгашининг машинасозлик бошқармаси эса бу ва шунга ўхшаш корхоналарга амалий ёрдам бермаётир. «Узбекхиммаш» заводи химия корхоналари қурилишларига ускуна ва механизмларни ўз вақтида етказиб бермаётир.

Партия халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта ғалабаларни қўлга киритишга даъват этмоқда. Коммунистик қурилишнинг муваффақияти совет кишисининг меҳнатига боғлиқдир. Демак, коммунистик қурилиш программасини бажариш учун кураш ҳар бир корхона, ташкилот, колхоз ва совхоз коллективининг диққат марказида турмоғи лозим. Бунинг учун даставвал ишлаб чиқаришнинг ўсиб бориши учун ғамхўрлик қилишимиз керак, чунки ишлаб чиқариш жамият тараққиётининг ҳал қилувчи омилидир.

Саноат корхоналари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари меҳнат аҳли қалбидаги сўзни ҳар кун, ҳар соатда сезгирлик билан эшитиб туришлари, бюрократизм ва сансалорлик кўринишларини таг-туби билан тугатишлари лозим.

Етти йиллигимизнинг бешинчи йил вазифалари аниқ. Янги марраларни эгаллаш учун ишлаб чиқаришда фойдаланилмай ётган улкан резервларни ишга солишимиз, оммани социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишимиз керак. Бутун кучимизни, қалб ҳароратимизни коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга, коммунистик мўл-кўлчиликни таъминлашга сарфлайлик, мамлакатимизда коммунизмнинг нурафшон биносини завқ-шавқ билан қураётганларнинг олдинги сафида борайлик, социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтарайлик!

Коммунистик қурилиш иши — миллионларнинг буюк ишидир, бутун халқ ишидир.

ГЎШТ — ДАВЛАТГА!

УРГАНЧ, («Қизил Ўзбекистон» махсус мухбирлари). Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Хоразм» колхози (раиси Дурхоним Раҳимова) чорвадорлари давлатга гўшт сотиш квартал планини 114 процент бажарди.

Хазорасп, Хева, Гурлан ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Фрунзе номли, «Москва», «Коммунизм» колхозлари қисқа вақтда давлатга гўшт сотиш уч ойлик плани бажарилгани ҳақида рапорт бердилар. Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли колхоз январь ойининг сўнгги ўн кунлигида гўшт тайёрлаш квартал ва тухум сотиш ярим йиллик топшириғини муваффақиятли адо этди.

М. НАЗАРОВ,
С. ИБРОХИМОВ.

ГОРЬКИЙЛИКЛАРНИНГ ҚИММАТЛИ ТАШАББУСИ МАЪҚУЛЛАНДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва БЦСПС Горький областидаги химия ва нефтни қайта ишлаш саноати корхоналари ходимларининг ташаббуси тўғрисида қарор қабул қилдилар. Ана шу корхоналарнинг коллективлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларига жавобан, 1963 йилда химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш планини муддатидан олдин бажариш учун ҳамда ички резервлардан фойдаланиш йўли билан ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш учун социалистик мусобақа ташкил этиш ҳақида қимматли ташаббус кўтариб чиқдилар. Улар қўшимча равишда 12 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, йилига шартли равишда 11 миллион сўм иқтисодий самара берувчи янги техникани жорий этиш соҳасидаги тадбирларни амалга ошириш ҳамда етти йиллик планда белгиланган топшириқлардан ташқари химия маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга корхоналарни ҳозирлаш мажбуриятини олдилар.

Горькийликлар Украина ССР Монтаж ва махсус бинокорлик ишлари министрлигига қарашли «Луганскхимстрой» комбинати ва шимолий Донецк ташкилотлари бинокорларининг чақириғини қувватлаб, химия объектларини қуриш муддатларини қисқартиришга ва янги қувватларни муддатидан олдин ишга туширишга қарор қилдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ҳисоблайдиларки, горькийлик химиклар билан нефтни қайта ишловчиларнинг ватанпарварлик ташаббуси давлат учун катта аҳамиятга эга бўлиб, партия, касаба союз, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг ғоят кенг қувватлашига сазовордир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС горькийликлар ташаббусини маъқуллаб, меҳнаткашларнинг пландан ташқари химия маҳсулотлари ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқаришга қаратилган ташаббусини бутун чоралар билан авж олдириш ҳамда қувватлашни иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига ва Министрлар Советларига, ўлка, область партия комитетларига, халқ хўжалиги кенгашларига, касаба союзларининг советлари ва комитетларига тавсия қилдилар.

* * *

Горький областидаги химия ва нефтни қайта ишлаш саноати корхоналарининг коллективлари 1963 йилда химия маҳсулотининг 25 хилини ишлаб чиқариш планини ошириб бажариш мажбуриятини олдилар. 1963—1964 йилларда бир қанча цехларни реконструкция қилиш, ишлаб турган корхоналарга қўшимча технология ускуналари ўрнатиш мўлжалланди, бу эса капролактам, азот ўғитлари, фенол, ацетон, заҳарли химикатлар ва бошқа химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтиришга имкон беради.

(ТАСС).

СССРДА КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

Н. С. ХРУЩЕВНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ДОКЛАДЛАРИ ВА НУТҚЛАРИНИНГ ТЎРТИНЧИ ТОМИ

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти ўртоқ Н. С. Хрущев докладлари ва нутқларининг тўртинчи томини нашр этди. Бу томга 1959 йил май ойидан 1961 йил февраль ойигача сўзланган нутқлар, суҳбатлар ва мактублар киритилган.

Бу давр мамлакат қишлоқ хўжалиги учун маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервларини янада кўпроқ сафарбар этиш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш билан характерланади. Тўртинчи томда ўртоқ Н. С. Хрущевнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида 1959 йил 25 декабрда сўзлаган «Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун резервлардан тўлароқ фойдаланайлик» сарлавҳали нутқи босилиб чиққан.

Н. С. Хрущевнинг Европадаги социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги тажриба алмашишга бағишланган кенгашида 1960 йил февраль ойида сўзлаган нутқи ҳам шу китобга киритилган.

Ўз муваффақиятлари ҳақида Марказий Комитетга, Совет ҳукуматига хабар бериб туриш қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ажойиб традицияси бўлиб қолди. Бу томда Н. С. Хрущевнинг Тамбов область, Мичурин районидаги Коминтерн номли колхоз аъзоларига, Краснодар ўлкасидаги Канев райони меҳнаткашларига, Чувашистон АССР Вурнари районидаги В. И. Ленин номли колхоз аъзоларига, пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси Турсуной Охуновага, Закарпат области, Иршава районидаги «За новую жизнь» колхозининг звено бошлиғи Ю. Питрага, Қрим область, Симферополь районидаги «Южний» паррандачилик совхозининг парранда боқувчиси А. П. Гетьманга, Курск область, Солнцево районидаги «1-Май» колхоз бригадири П. М. Стрекаловга юборган табриклари эълон қилинган. Совет ҳукуматининг бошлиғи колхозчиларни ва совхоз ходимларини катта меҳнат ғалабалари билан самимий табриклайди.

Бугун кечагидан яхшироқ ишлаш керак, эртага бугунгидан ҳам яхшироқ ишлаш керак,—Н. С. Хрущевнинг 1960 йил 27 августда Калиновка қишлоғи колхозчилари билан суҳбатининг мазмуни ана шундан иборат. Бу суҳбатнинг тексти тўртинчи томга киритилган.

Томга шунингдек 1960 йил 29 октябрда КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзилган «Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги дастлабки муваффақиятлардан хотиржамликка, ўзини юпатишга ва кибрланишга қарши» деган мактуб, КПСС Марказий Комитети январь (1961 йил) Пленумидаги «Халқ фаровонлигининг оширилиши ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифалари» ҳақидаги нутқ тезислари ва нутқ, Шимолий Кавказ районлари қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида 1961 йил 1 февралда сўзланган «Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун Шимолий Кавказ имкониятларидан тўлароқ фойдаланайлик» деган нутқ, Закавказье республикалари қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгашида 1961 йил 7 февралда сўзланган «Халқларнинг мустаҳкам ва бузилмас дўстлиги—бизнинг кучимиз, коммунизмнинг бундан буёнги ғалабалари гаровидир» деган нутқ киритилган.

Н. С. Хрущевнинг тўртинчи томга тўпланган нутқлари, суҳбатлари ва мактубларида социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим масалалари қўйилган, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш йўллари кўрсатиб берилган. (ТАСС).

БУХОРО ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

БУХОРО, 26 январь. (ЎзТАГ). Бухоро областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, гўшт тайёрлаш бўйича квартал планини муддатидан илгари — 25 январда бажардилар. Давлатга 2110 тонна гўшт сотилди, бу эса ўтган йилнинг шу давригача сотилган гўштдан деярли тўрт баравар кўпдир.

Область колхоз ва совхозлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, чорва молларни йил бўйи боқиб семиртириш ва навбатдаги квартал плани ҳисобига гўшт топшириш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга ошириш йўлида меҳнат қилишни муваффақиятли давом эттирмоқдалар.

ТАСС АХБОРОТИ

«МАРС-1» ПАРВОЗДА

Планеталараро «Марс-1» автоматик станциясининг Марс планетасига томон учиши уч ойдан бери давом қилмоқда. Шу вақт ичида станция Қуёш атрофида учиб бориб, 230 миллион километр чамаси масофани босиб ўтди ва Ердан 43 миллион километр узоқлашди.

«Марс-1» станциясининг Ердан узоқлашиш тезлиги муттасил ошиб бормоқда. Станциянинг Ернинг таъсир доирасидан чиқишида унинг узоқлашиш тезлиги секундига 4 километрча бўлган бўлса, ҳозирги вақтда бу тезлик секундига 10,2 километрга тенг. Бунинг сабаби шуки, Ер ва «Марс-1» станцияси ўз орбиталари бўйлаб ҳаракат қилиб, бирбирларидан анча узоқлашдилар ва уларнинг Қуёшга нисбатан ҳаракатидаги тезликнинг йўналишида ҳозир бу фарқ анча кўриниб турибди. Ер билан станция ўртасидаги масофа шу қадар катталашиб кетдики, станцияга юборилаётган ва станциядан олинаётган радиосигналларнинг ўтиш вақти анча кўпайиб кетди: 4 минут 47 секундга етиб қолди, ваҳоланки, масалан, Ойга бориб етган радиосигналнинг Ерга қайтиб келиши учун ҳаммаси бўлиб 2 секунддан сал кўпроқ вақт керак бўлади.

Станция билан мунтазам ва доимий равишда радио алоқа бўлиб турибди.

Ерда қабул қилиб олинган телеметрик маълумотлар шуни кўрсатадики, станциядаги температура ва босим белгиланган даражада давом қилмоқда: температура Цельсий термометри билан нолдан 15-20 градус юқори, босим симоб устунчасининг 850 миллиметрига тенг. «Марс-1» станцияси билан Қуёш ўртасидаги масофа кўпайганлиги сабабли станцияга тушадиган ёруғлик сезиларли равишда камайди ва шунга яраша Қуёш батареяларининг токи ҳам пасайди. Шу сабабли учиш программасига мувофиқ 5 январда Қуёш батареялари элементларининг бир группаси баббаравар ишлайдиган қилинди.

Станция учирилганидан бери «Марс-1» билан 50 мартадан кўпроқ радио алоқа сеанси ўтказилди. Станцияга 1000 тадан кўпроқ команда берилди. Радиотелеметрик система ёрдами билан катта ҳажмда илмий-техника информацияси олинди.

Бу тадқиқотларнинг дастлабки маълумотларини ҳозирги вақтда маълум қилиш мумкин. Жумладан, планеталараро фазода «Марс-1» станцияси учиб бораётган вақтда ўлчанган космик нурларнинг интенсивлиги 1959 йилда совет космик ракеталари томонидан бажарилган ўлчашларга нисбатан бир неча ўн процент ошган. Қуёш активлигининг ҳозирги даврда камайганлиги сабабли бу нарса рўй берди. Станция учиб бораётган вақтда космик нурларнинг интенсивлиги ошиб борганлиги ҳам маълум бўлди, бунга «Марс-1» станциясининг Қуёшдан узоқлашиб бораётганлиги сабаб бўлди, дейиш мумкин.

Ер атрофидаги космик фазода плазмани тадқиқ қилиш шуни тасдиқладики, совет космик ракеталари ёрдами билан ўтказилган тадқиқотда кашф қилинганидек, Ернинг ионлашган газ қобиғи 20 минг километр чамаси баландликка қадар ёйилиб боради.

Зарядланган заррачаларнинг энг сиртқи гардиши борлиги тўғрисида совет олимлари топган кашфиёт яна тасдиқланди. Шу гардишда геомагнит майдон тортиб турган заррачаларнинг умумий сони ва бу заррачаларнинг концентрацияси Ерга яқинроқ масофадаги радиация гардишларидагига қараганда анча кўпроқ эканлиги қайд қилинди.

Ердан кўра Қуёшдан узоқроқ бўлган космос доирасида Қуёш плазмасининг оқимлари тўғрисида биринчи марта кенг маълумотлар қўлга киритилди.

Метеор заррачаларининг (массаси бир граммнинг миллиарддан бир бўлагидан каттароқ бўлган заррачаларнинг) қайд қилиниши Ердан 40-50 минг километргача масофада метеор моддаларнинг тиғизлиги нисбатан қалинроқ эканлигини кўрсатди. Катта масофаларда бундай масса заррачаларининг сони камайиб борганлиги қайд қилинди.

«Марс-1» станциясидан олинган илмий информациянинг ҳаммаси ҳозирги вақтда ишлаб чиқилмоқда ва синчиклаб ўрганилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1962 ЙИЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Республика меҳнаткашлари КПСС XXII съездининг ва Ўзбекистон Коммунистик партияси XVI съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг тўртинчи йилида экономикани ривожлантириш, халқ фаровонлигини ва маданий турмуш даражасини юксалтириш соҳасида янги муваффақиятларга эришдилар.

I. САНОАТ

Саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш 1962 йилги плани 102 процент бажарилди.

Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1961 йилдагига нисбатан 8 процент кўпайди. Оғир саноат тармоқлари илдам суръатлар билан ривожланди: қора ва рангли металлургия маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми бир йил ичида 42 процент, ёқилғи саноати 24 процент, электр қуввати ҳосил қилиш 10 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноати маҳсулоти 23 процент, бинокорлик материаллари саноати маҳсулоти 22 процент, химия саноати маҳсулоти 14 процент кўпайди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган саноат тармоқларида ҳам ишлаб чиқариш ҳажми енгил саноатда 3 процент ва озиқ-овқат саноатида 5 процент кўпайди.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги кенгаши, республикадаги министрликлар ва бошқармалар 1962 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини қуйидагича бажардилар:

	1962 йил планининг бажарилиш проценти
Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги кенгаши	103
Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	100,3
Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги	107
«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси	104
Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги	105
Қурилиш министрлиги	97
Маориф министрлиги	97
Маданият министрлиги	102
Социал таъминот министрлиги	108
Коммунал хўжалик министрлиги	107
Жамоат тартибини сақлаш министрлиги	102
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги маиший хизмат бош бошқармаси	101
Ўзбекистон кўрлар жамияти	106
Ўзбекистон карлар жамияти	103

Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон АССР ва республика областлари территориясида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди.

1962 йилда саноат маҳсулотининг асосий турлари қуйидаги миқдорда ишлаб чиқарилди:

	1962 йилда ишлаб чиқарилди	1961 йилга нисбатан 1962 йилда процент ҳисобида
Пўлат — минг тонна	325	104
Пўлат прокати — минг тонна	219	106
Тошкўмир — минг тонна	4836	111
Нефть — минг тонна	1752	103
Газ — миллион кубометр	2033	2 баравар
Электр қуввати — миллион киловатт-соат	7500	110
Дизель — дона	9659	106
Куч трансформаторлари — минг киловольт-ампер	698	2,2 баравар
Очиқ сим (мис вазнида) тонна	9417	125
Броне кабеллар — километр	7869	116
Металл қирқувчи станоклар — дона	1727	167
Центробеж насослар — дона	8127	114
Компрессорлар — дона	1188	145
Музлатиш установкалари — комплектлар	538	117
Химия ускуналари—миллион сўм	10,2	111
Йигирув машиналари — дона	798	100
Осма электр кранлар (шу жумладан махсус кранлар) — дона	837	118
Экскаваторлар — дона	817	108
Скреперлар — дона	860	196
Трактор прицеплари—минг дона	16,9	137
Трактор сеялкалари — дона	6335	92
Трактор культиваторлари — минг дона	14,5	151
Пахта териш машиналари—дона	6090	142
Кўрак чувиш машиналари—дона	2505	160
Рўзғор холодильниклари — минг дона	11,8	150
Олтингугурт кислотаси — минг тонна	257	106
Минерал ўғит (шартли единица)—минг тонна	1229	108
Цемент — минг тонна	1688	141
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (шу жумладан арматурали ғовак бетон) — минг кубометр буюм	875	135
Асбоцемент шифери — миллион шартли плитка	128	104
Томга ёпиладиган юмшоқ материал— минг квадрат метр	9055	110
Деворбоп керамик плиткалар—минг квадрат метр	140	124
Пол учун керамик плиткалар—минг квадрат метр	63	102
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	2495	124
Минерал момиқ—минг кубометр	41,8	2,2 баравар
Қоғоз — минг тонна	10,0	100,8
Картон — тонна	8908	105
Мебель — миллион сўм	18,5	110
Пахта толаси — минг тонна	998	99
Ип газлама — миллион квадрат метр	187	102
Шойи газлама — миллион квадрат метр	24	117
Пайпоқлар — миллион жуфт	18,1	108
Ички трикотаж — миллион дона	10,5	102
Устки трикотаж — минг дона	2439	109
Чарм пойафзал — миллион жуфт	13,0	103
Балиқ овлаш — минг центнер	208	92
Гўшт, шу жумладан 1-категориядаги субпродуктлар (колхозлар ва аҳоли хўжалигида етиштирилганидан ташқари) — минг тонна	74,7	101
Колбасалар — минг тонна	20,1	108
Мол ёғи (колхозлар ва аҳоли хўжаликларида етиштирилганидан ташқари) — тонна	6274	106
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, сутга айлантириб ҳисоблаганда (колхозлар ва аҳоли хўжалигида етиштирилганидан ташқари) — минг тонна	100	104
Консервалар — миллион шартли банка	191	109
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	41,4	93
Макарон маҳсулотлари — минг тонна	30,1	110
Ўсимлик мойи (колхозлар ва аҳоли хўжалигида етиштирилганидан ташқари) — минг тонна	271	103
Узум виноси (колхозлар ишлаб чиқарганидан ташқари) —		

(Охири учинчи бетда).

БИНОКОРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

Ўзбекистондаги қурилишларда меҳнат унумдорлигининг бир процент оширилиши 1000 квартирани фойдаланишга топшириш имконини беради.

Республикада қурилиш таннархининг бир процент камайтирилиши қирқ саккиз квартирали 25 уй қуришга етарли миқдорда маблағ бўшатиб беради.

Ўзбекистон бинокорлари 1963 йил учун қуйидаги мажбуриятларни олдилар:

— 139 та йирик завод, электростанция ва сув омборларининг ишга туширилишини тезлаштириш;

— уй қуриш заводларининг қувватини йилига 450 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқаришга етказиш;

— йиғма темир-бетон ишлаб чиқаришни 102 минг кубометр кўпайтириш;

— 70 минг гектар янги ерларнинг суғорилишини таъминлаш ва бир миллион гектар яйловга сув чиқариш.

Бинокор! Мана шу шонли ном билан аталган кишилар коммунизм учун курашнинг олдинги сафида боришдек буюк шарафга, зўр бахт-саодатга муяссар бўлишган. Бинокорнинг шижоаткор тафаккури, моҳир ва забардаст қўллари заводлар барпо қилмоқда, йўллар очмоқда, уйлар қурмоқда. Ватанимизнинг ҳар бир тонги мана шу қурилиш майдончаларида бошланади.

Шунинг учун ҳам бинокорлар армияси энг тинч фронтлардан бирида — бутун мамлакат бўйлаб ёйилган яратувчилик фронтида ўз ҳужумини тобора кенгайтирмоқда ва жадаллаштирмоқда. Бу ажойиб меҳнат буюк мукофотга — партиянинг, бутун халқнинг миннатдорчилигига сазовор бўлган.

Шуниси қувончлики, мамлакатнинг энг яхши қурувчилари қаторида республикамиз бинокорлари ҳам бор. «Алмаликсвинецстрой» тресті Ленин номли Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатини барпо қилишдаги катта хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Ана шу шонли зафарга ҳисса қўшган 396 киши орден ва медаллар билан тақдирланди. Шижоаткор, ташаббускор, фидокор қурувчилардан тўрт киши — бригада бошлиқлари Низом Ғозиқулов, Лидия Дудина, Николай Зверев, Мамажон Саидовлар эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонни олишга сазовор бўлишди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети 25 январда чақирган республика кенгаши Ўзбекистон бинокорлари, архитекторлари, лойиҳачилари, бинокорлик материаллари корхоналари ходимларининг ишларига, планларига, фикр-ўйларига бағишланган эди.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

— Республика ўзининг бутун тарихида қурилиш ишларининг кўлами етти йиллик йилларидагидек кенг авж олдириб юборилганлигини кўрмаган эди, — деди ўз докладида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари **С. И. Иброҳимов.**

Бинокорлар ўтган йилни кўпгина шонли ишлар билан нишонладилар. Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида мис саралаш фабрикасининг биринчи навбати, Оҳангарон цемент заводининг иккинчи технология линияси, Фарғона азот ўғитлари заводининг биринчи навбати, машинасозлик заводларида янги қувватлар, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатининг бир қанча корхоналари ишга туширилди. Республика электростанцияларининг қуввати 115 минг киловатт кўпайтирилди, 38 минг гектардан кўпроқ янги ер сув билан таъминланди ҳамда бир миллион гектардан ортиқ яйловга сув чиқарилди.

100 минг киши янги уйларга кўчиб кирди. Мактаб биноларини фойдаланишга топшириш йиллик плани бир ярим баравар ошириб бажарилди, болалар боғча ва яслилари эса кейинги уч йилдагига нисбатан кўпроқ қурилди.

Халқ хўжалигини ривожлантиришга ана шундай ҳисса қўшганлигимиз билан фахрлансак арзийди. Афсуски, бошқа бир рўйхат ҳам бор, бу — ўз муддатида қуриб битказилмаган объектлар рўйхатидир. Бундай объектларнинг ҳар бирини битказиш планда кўзда тутилган эди. Халқ хўжалиги талайгина миқдордаги энергияни, ўғитларни, машиналарни ўз вақтида олмаганлиги, айрим районларда қўриқ ерларни ўзлаштириш кечикиб кетганлиги учун бинокорлар ҳам жавобгардирлар. Ўзбекистонда капитал маблағлар сарфлаш йиллик плани 95 процент, қурилиш-монтаж ишлари плани эса 94 процент бажарилди.

Бунинг сабаби битта — ҳамма коллективлар ҳам ўз куч-қувватидан тўла фойдаланган ҳолда ишлади, деб бўлмайди, талайгина резервлар ишга солинмасдан қолди. Етти йилликнинг бешинчи йилида қўйилган янги вазифаларни назарда тутганда, бундай аҳволга тоқат қилиб бўлмайди.

Партия ва ҳукумат Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришга ҳамиша катта эътибор бериб келдилар ва бермоқдалар. Етти йилликнинг бешинчи йилида Ўзбекистонда қурилиш-монтаж ишларининг ўсиш суръатлари умуман мамлакатдаги суръатлардан деярли тўрт баравар ортиқдир. Бутун Совет Иттифоқининг халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган қурилишларга пойдевор қўйилмоқда. Булар орасида электростанцияси ва сув омбори бўладиган Чорвоқ гидро узели, Навоий шаҳридаги цемент саноати гиганти, Оҳангарон керамика буюмлари комбинати, Наманган тўқимачилик комбинати бор.

Газли — Урал газ қувурини, Тошкент ва Навоий ГРЭСларининг дастлабки агрегатларини, Олмалиқдаги мис эритиш заводини, Оҳангарон цемент заводининг учинчи навбатини, машинасозлик, химия, енгил, озиқ-овқат саноатида ва индустриянинг бошқа тармоқларида янги қувватларни ишга тушириш навбатдаги вазифа бўлиб турибди.

Далалар машина ёрдами билан суғориладиган Аму—Бухоро канали ва Тахиатош гидроузели сингари жуда йирик сув хўжалик иншоотлари қурилиши кенг авж олдириб юборилади.

1963 йил планида қарийб 800 минг квадрат метр уй-жой, 30 минг ўринга мўлжалланган мактаблар, 8500 ўринли болалар боғча ва яслилари, минг ўринли касалхоналар, 255 километр узунликда водопровод ва канализация қуриш, 79 минг квартирани газлаштириш кўзда тутилган.

Бу — масъулиятли ва мураккаб вазифалардир. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуришга асос солиш билан ана шу вазифаларни амалга ошириш йўлларини кўрсатиб берди. Қурилиш иши халқ хўжалигининг мустақил тармоғи бўлиб қолган ҳозирги пайтда бинокорларнинг бурчи — ўз куч-ғайратларини ошириб, катта-катта имкониятлардан тўлиқ фойдаланишдадир.

Докладда ва кенаш қатнашчиларининг нутқларида қурилиш ишлари анализ қилинди, янги резервлар очиб ташланди, республикадаги қурилишлар фаолиятини яхшилашнинг конкрет йўллари белгилаб берилди.

АСОСИЙ ПОЗИЦИЯ

Техника тараққиётини ва меҳнат унумдорлигининг тинмай ўсишини ҳақли суратда ана шундай деб атайдилар. Қурилишда ана шу ишнинг муваффақияти учун кураш лойиҳалашдан бошланади. Қурилишда ишнинг ташкил қилиниши, индустрлаштириш ва механизмлардан фойдаланиш даражаси кўп жиҳатдан бунга боғлиқдир.

Проблемаларни чуқур асослаб бериш, типовой лойиҳалар, унификация қилинган конструкциялардан фойдаланиш — пойдевор қўймасдан анча илгариёқ ишнинг муваффақиятини белгилайдиган асосий омил—мана шулардан иборатдир. Лекин, деб таъкидлади СССР Стройбанки республика конторасининг бошқарувчиси **К. А. Алиев,** бир қанча объектлар иқтисодий тежаш талабларини ҳисобга олмасдан, эскириб қолган лойиҳалар асосида қуриб келинмоқда. Масалан, Тошкентдаги резина-техника буюмлари заводи ҳозир реконструкция қилинмоқда ва айни маҳалда шаҳарнинг бошқа бир чеккасида яна битта ана шундай корхона барпо этиш мўлжалланмоқда. Равшанки, объектларнинг бир майдончада марказлаштирилиши кўпгина маблағни тежашга имкон берган бўлур эди.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилишда типовой лойиҳалар асосида бажарилаётган ишлар ҳажми 96 процентга боради. Саноат қурилишида аҳвол бирмунча ёмонроқ. Бир қанча корхоналар якка-якка ҳолда тузилган лойиҳалар асосида қуриб келинмоқда, ҳолбуки марказий лойиҳалаш институтлари таклиф этган типовой лойиҳалар бор.

«Главголодностепстрой» тресті бошлиғи вазифасини бажарувчи **Д. К. Терситский** лойиҳачилар қўриқ районлар шароитини баъзан ҳисобга олмаётирлар, деди. «Узгипросельстрой» лойиҳаларида кўзда тутилган типоразмерлар сони ҳаддан ташқари кўп. Баъзан лойиҳачилар айвон сингари оддий иншоотларни қуриш учун ҳам йиғма темир-бетон ишлатишни тавсия этадилар.

«Узгипролегпром» бош инженери **Л. Н. Шиповский** янги проблемаларни излаш зарурлиги ҳақида, тажриба тариқасида лойиҳалар тузиш тўғрисида гапирди.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЧАЛАРИНИ МОНТАЖ МАЙДОНЧАЛАРИГА АЙЛАНТИРАЙЛИК

— Қурилишни такомиллаштиришнинг бош йўли—ана шу. Бу борада йиғма темир-бетон асосий роль ўйнамоғи керак.

Республикада ана шу конструкцияларни ишлаб чиқарадиган кучли база вужудга келтирилган. Хусусан, олдиндан таранг қилинган арматурали энг прогрессив конструкцияларни ишлаб чиқариш тез ривожланмоқда. Йирик панеллардан уй қуриш усули тобора кенг қўлланилмоқда. Республикадаги уй қуриш корхоналарининг қуввати йилига 415 минг квадратметр уй-жой тайёрлаш даражасига етказилди.

Лекин ҳамма резервлар ишга солиб юборилган, деб бўладими? Ўз-ўзидан равшанки, йиғма конструкциялар ва прогрессив материаллар ишлаб чиқарувчи корхоналар жуда тез суръатлар билан қурилмоғи керак. Бу шартга ҳамма вақт ҳам риоя қилинаяпти, деб бўлмайди. Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари **А. А. Юриц** темир-бетон буюмлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш тўғрисида кам ўйлаётганлиги учун Қурилиш министрлигини танқид қилди. Қорақалпоғистондаги энг йирик бинокорлик материаллари корхоналаридан бири — силикальцит блоклар заводи Министрлик ихтиёрига топширилгандан кейин, унинг иши орқага кета бошлади.

Характерли мисоллар бошқа нутқларда ҳам келтирилди. Сув хўжалиги министрлиги Сурхондарё областида қурилиш индустрияси корхоналари барпо қилишни кечга суриб юборганлиги оқибатида Жанубий Сурхон сув омбори районидаги қўриқ ерларни ўзлаштиришда қийинчиликлар туғилди, шу министрликнинг Тошкент областида деярли тахт бўлиб қолган йиғма темир-бетон заводи баъзи бир ишларнинг чалалиги сабабли икки йилдан буён фойдаланишга топширилмаяпти. 165 трест Қаршидаги уйсозлик заводини битказишни кечга суриб юборди. Қурилиш министрлиги ва Халқ хўжалиги кенгаши пластмассадан материаллар ишлаб чиқариш билан дуруст шуғулланмаяпти.

Халқ хўжалиги кенгаши бинокорлик материаллари саноати бошқармасининг бошлиғи **С. Т. Тўхтахўжаев** паст сортли маҳсулотлар бераётган, ишлаб чиқариш графигини бузаётган бир қанча корхоналар тўғри танқид қилинганлигини эътироф этди. У, буюмлар ассортиментини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасида кўрилаётган тадбирларни айтиб берди.

Бироқ, деб таъкидлаб ўтилди бир қатор нутқларда, ҳатто йиғма конструкциялар ва материаллар бўлишининг ўзи қурилиш майдончасини монтаж майдончасига айлантириш учун кифоя қилмайди. Технология яхши ўйлаб тузилиши, ишлар пухта ташкил қилиниши керак.

Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари **Р. А. Саркисова** қизиқ бир рақамни айтиб берди—башарти, ҳозир қўлда бажариб келинаётган пардоз ишларининг ярми машиналаштирилса, бошқа участкалар учун икки минг ишчини бўшатиб олишга муваффақ бўлинади.

Қурилишнинг поток ва тўла йиғма методлари тўлиқ ўзлаштирилган эмас. «Узоргтехстрой»га топширилган намунали қурилишлар амалга оширилмади. Қурилиш министрлигининг техника бошқармаси, СССР Қурилиш ва архитектура академиясининг Тошкент илмий тадқиқот институти янги техникани жорий қилиш ва илғор тажрибани ёйиш билан дуруст шуғулланмаяптилар.

Бир қанча ҳолларда қурилишларнинг бош инженерлари ўзларига хос бўлмаган функцияларни бажариб, энг асосий вазифаларини — инженерлик раҳбарлигини унутиб қўймоқдалар. Мана шунинг учун кўпгина объектлар қурилиш ишлари ишлаб чиқаришнинг технологиясини бузган ҳолда қуриб келинмоқда.

ГРАФИК — ҚОНУН

Буни пудратчилар ҳам, заказчилар ҳам кўп вақт эсларидан чиқариб қўйишади. 153-трестнинг бошқарувчиси **И. П. Абросимов** ўз сўзида Тошкентдаги бир қанча заказчи корхоналарнинг раҳбарлари планни тузиш вақтида қурилишларни ўз вақтида маблағ билан таъминлашни кўзда тутмадилар, техника ҳужжатларини тайёрлаб қўймадилар, деб айтди.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси **И. К. Бородавко** «Узгипрокоммунгаз»ни бу институт ишга туширилиши керак бўлган объект—металл конструкциялари заводи учун сметани тўлиқ тайёрламаганлиги, чала ишланган чертёжлар топширганлиги учун танқид қилди. Ўзбекистоннинг бошқа бир қанча қурилишларида ҳам худди шундай аҳвол рўй берди. Чунончи, Сув хўжалиги министрлигига йиллик планда кўзда тутилган ишларнинг тўртдан бир қисми учун чертёжлар етишмайди. «Узбекгидроэнергострой» бошқарувчиси **П. П. Фалалеев** дедики, машина-ускуналар пала-партиш комплект қилиниши сабабли иш суръатлари пасаётганлигини айтди. Республика «Госстрой»и бу ишни суст контроль қилмоқда.

Қурилиш ташкилотларининг баъзи раҳбарлари иш суръатларининг сустлигига техника етишмаётганлигини сабаб қилиб кўрсатадилар. Аммо бу ерда гап бошқа нарсада — жуда кўп машиналар баъзи нуқсонлар сабабли кўпинча бекор туради. Республика пойтахтидаги қурилишларда, деди Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси **Р. Н. Нишонов,** башняли кранлардан, бульдозерлардан, экскаваторлардан бир сменада фойдаланилади, улар бекор туради. Автотранспорт ўз вақтида етиб келмайди, материаллар етишмайди, ремонт сифати паст, деган сабаблар қурилиш майдончасига раҳбарлик қилиш вазифаси топшириб қўйилган кишиларнинг масъулиятсизлигини, уларнинг малакаси камлигини кўрсатиб туради. Шулар натижасида 153 ва 159-трестлар йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб орқада қолмоқдалар. Бундай аҳволга тезликда хотима бериб, шаҳар хўжалигини ривожлантириш учун ажратилган катта маблағларнинг тўла ўзлаштирилишини таъминлаш керак.

Қурилиш ишларини қисқа муддатларда, техника жиҳатидан юксак даражада бажармоқ учун бу ишларни оқилона планлаштириш, кучларни ҳал қилувчи участкаларда тўплаш керак, деди Андижон саноат область партия комитетининг биринчи секретари **А. Р. Хўжаев.** Андижон ва Намангандаги бир қанча саноат объектларининг қурилиши маблағ билан тўғри таъминланмаганлиги учун кечикиб кетди. Область қишлоқларини электрлаштириш ҳам ана шу сабабларга кўра орқада қолмоқда.

Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар министри **И. В. Стрельцов** республика қурилишларига хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари ҳақида гапирди. Сув хўжалиги министрининг ўринбосари **О. Б. Канатов** ўз нутқини механизатор кадрлар тайёрлаш масаласига бағишлади.

Бундан буён ҳам қурилиш ташкилотларини йириклаштириш ва ихтисослаштириш, комплекс ва хўжалик ҳисобидаги бригадалар тузиш йўлидан бориш керак эканлигини тажриба кўрсатиб берди. Тошкент ГРЭС қурилишидан комплекс бригада раҳбари **В. А. Ханов** қизиқарли тажриба ҳақида сўзлаб берди. Бу бригаданинг ҳамма аъзолари ўқийди, ҳамма бир неча касбни эгаллади. Коллектив топшириқни аъло даражада бажармоқда, юксак сифат кўрсаткичларига эришди.

ҚУРГАН БИНОЛАРИМИЗ АСРЛАР ТУРСИН!

Ҳамма нутқлар ана шу фикр билан суғорилган эди. Ахир, биз қураётган бинолар ва иншоотлар коммунизм бинолари бўлиши керак-ку. Шунинг учун ҳам нутқларда қурилиш сифати учун жон куйдириб гапирилди. Асосий эътибор камчиликларга қаратилди.

1962 йилда фойдаланишга топширилган 383 та уй-жой—коммунал объектларидан фақат 7 тасига аъло баҳо берилди. Қурилиш сифатининг паст бўлишига олиб келаётган асосий сабаб—техника шартларининг бузилаётганлигидир. Тошкент ёғ комбинатида, дейди Халқ хўжалиги кенгашининг капитал қурилиш бўлими бошлиғи **М. И. Благодатний,** бинокорларнинг виждонан ишламаганликлари сабабли бутун бир корпусни бракка чиқаришга тўғри келди.

Ишдаги брак, лойиҳалардан ва нормалардан четга чиқиш ҳоллари контроль йўқлиги натижасидагина рўй бериши мумкин. Ўзбекистон ССР Госстройи, заказчилар, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари лозим даражада талабчанлик кўрсатмайдилар, брак ишловчиларга нисбатан либераллик қиладилар, бинокор деган номга иснод етказувчиларни жазоламайдилар. Иш сифати паст бўлган ҳамма ҳолларда бунинг учун қурилиш бошлиғи ва бош инженери, прораб ва бригада бошлиғи жавобгар бўлиши лозим.

Бунда кўп нарса материалларнинг сифатига боғлиқ. Кенгаш қатнашчилари Оҳангарон, Бухоро, Самарқанд ғишт заводларининг раҳбарларини бу корхоналар паст маркали маҳсулот бераётганлиги учун танқид қилдилар. Чирчиқ ойна заводи ишлаб чиқараётган маҳсулот сифати ҳам кўнгилдагидек эмас. «Главстройиндустрия»га қарашли корхоналар ишлаб чиқараётган йиғма темир-бетоннинг фактураси ҳам қониқарсиз. Чирчиқ карьери лой ва шағал аралашган қумни жўнатмоқда. Бундай қумни ишлатиш қурилишларда қўшимча меҳнат сарфлашни талаб қилади ва цемент харажатини оширади.

Брак, ишни ташкил қилишдаги тартибсизликлар, бекор туришлар ва бошқа сабаблар шунга олиб келдики, Қурилиш министрлигига қарашли саккизта трест сметада белгиланган қимматни 2 миллион сўм ошириб юборди. Сув хўжалиги министрлиги кўп маблағларнинг исроф қилинишига йўл қўйди.

Қурилишлардаги ишларнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун ишнинг ташкил қилинишини қатъиян такомиллаштириш, пухта контролни таъминлаш ва энг муҳими—

БИНОКОРЛИК ШАРАФИНИ ЭСДА ТУТИШ КЕРАК

Бинокорнинг меҳнатини бутун халқ кўриб туради. Ҳар ким ҳам ўз меҳнатини заводларга, уй-жойларга, мактабларга айлантира олмайди. Шундай экан, бинокор ўз меҳнатининг кўпроқ самара беришиҳақида ғамхўрлик қилмаслиги мумкинми, ахир?

Ўтган йил республика бинокорлари меҳнат унумдорлигини ошириш жиҳатидан белгиланган марралардан ўзиб кетдилар. Бинокорларнинг кўпчилиги ўз бурчини англаб, виждонан ишлади.

— Мен 1965 йил ҳисобига ишлаяпман, — деди залдагиларнинг қарсаклари остида Самарқанд қурилиш-монтаж бошқармасининг бульдозерчиси **Х. Халилов.** У ўз ўртоқлари билан бирга ҳар бир машинанинг иш унумини бир йил мобайнида бир ярим баравар оширди.

Қувасой цемент комбинатининг коллективи планни бажараётир, аммо унинг вакили—айланма печь машинисти **С. Я. Баранов** кўпроқ муваффақиятлар ҳақида эмас, балки қўлдан бой берилган имкониятлар ҳақида гапирди. Транспорт ва пармалаш ускуналари етишмаганлиги натижасида хом ашё бир меъёрда келиб турмайди, ишлаб чиқаришнинг нормал боришига халақит берилмоқда. Қувасойликлар мамлакатнинг илғор корхоналаридаги лабораторияларнинг хом ашёни тез анализ қилиши, ишлаб чиқариш пухта контроль қилиниши тажрибасини ўргандилар. Аммо энг оддий приборлар йўқлиги сабабли уларнинг методини қўлланиш имконияти бўлмади. Ваҳоланки, новаторларнинг ютуқларидан фойдаланиш — ҳар бир коллективнинг шарафли ишидир.

— Биз қурилиш ишининг ҳамма участкалари амалий контроль қилинишига тарафдормиз, — деди Самарқанддаги 150-трестнинг партия комитети секретари **А. В. Ғаниев.** — Бу бизнинг умумий ишимиз. Маъмурият фаолиятини назорат қилувчи партия контроль комиссиялари билан бир қаторда қурилиш ишларининг боришини ўз составида 600 дан ортиқ кишини бирлаштирувчи доимий ишлаб чиқариш кенгашлари, бригада бошлиқларининг кенгашлари ҳам синчиклаб кузатиб борадилар. Улар камчиликларни аниқлаш билангина чекланиб қолмайдилар, бу камчиликларни бартараф қилишга ёрдам беришни ҳар ким шон-шараф иши деб ҳисоблайди.

Республикада қурилиш ишини юксалтириш тўғрисидаги, қурилишларимиздаги меҳнаткашларнинг ғоявий жиҳатдан чиниқиши ва профессионал ўсиши ҳақидаги ғамхўрлик коммунистик меҳнат ҳаракатида ёрқин ифодасини топди.

— Бизнинг бутун коллективимиз коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашмоқда, — деди «Стальмонтаж» Олмалиқ бошқармасининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Н. Ф. Зверев.**

Республиканинг қурилиш майдончаларида — коммунистик қурилиш планига мувофиқ янги заводлар, каналлар, уй-жойлар барпо этилаётган жойларда бундай коллективлар юзлаб ҳисобланади.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

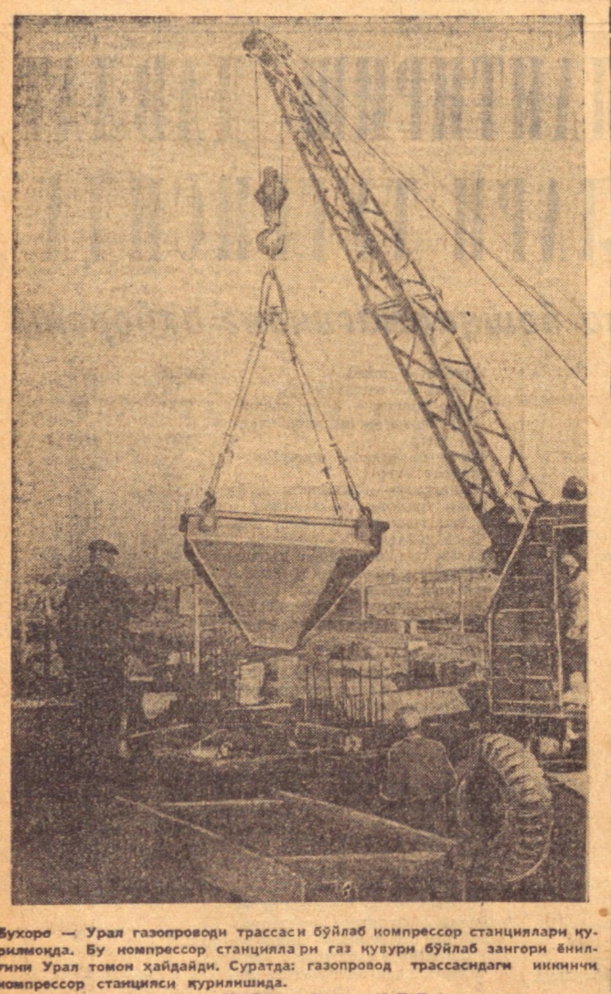

Бухоро — Урал газопроводи трассаси бўйлаб компрессор станциялари қурилмоқда. Бу компрессор станциялари газ қувури бўйлаб зангори ёнилғини Урал томон ҳайдайди. Суратда: газопровод трассасидаги иккинчи компрессор станцияси қурилишида.

А. Ершов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОСОЙИШТАЛИК ПОСБОНИ

Бугун Туркистонда совет милицияси ташкил топганига 45 йил тўлди

Улуғ Октябрь социалистик революцияси Россиянинг узоқ чекка ўлкаларидаги халқларни, жумладан Туркистон халқларини совет ҳокимияти учун курашга отлантирди.

Совет ҳокимияти ўрнатилган кундан уч кун ўтгач, яъни 1917 йил 28 октябрь (10 ноябрь)да В. И. Ленин ташаббуси билан Совет ҳукумати Ишчилар милицияси ташкил қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

Тошкентда 1917 йил ноябрь ойида ташкил топган ишчи-деҳқонлар ҳокимияти муваққат буржуа ҳукумати органларини тугатиб, унинг «халқ» милициясини ҳам тарқатиб юборди.

Шаҳарда революцион тартибни муҳофаза қилиш революцион халқ ихтиёрига топширилди. Ишчи ва солдат депутатлари Тошкент Совети ҳузурида ишчи дружиналари ва революцион командалар тузила бошланди, Тошкентнинг эски шаҳар қисмида эса мусулмон депутатлар Совети қошида маҳаллий миллат вакилларидан иборат қуролли дружиналар ишлай бошлади. Кейинчалик бу команда ва дружиналардан революция посбони — Қизил гвардия вужудга келди.

Ишчи ва солдат депутатлари Тошкент Совети декабрь ойидаёқ шаҳарни қўриқлашни уюштирди ва латиш халқининг ажойиб фарзанди, Октябрь революциясининг актив қатнашчиси, 1904 йилдан Коммунистик партия аъзоси Франц Янович Цирулни бу ишга бошлиқ қилиб сайлади.

Тошкентдан кейин, бошқа шаҳарларда ҳам социалистик революция ютуқларини контрреволюция ҳамлаларидан ҳимоя қилиш учун жанговар қуролли дружиналар ташкил қилинди.

1918 йилнинг 4 январида Туркистон ўлкаси Халқ Комиссарлари Совети граждан-маъмурий бошқарма бўйича комиссар ўртоқ Агаповга янги устав тузиб чиқиб, демобилизация қилинган солдатлардан шаҳар ва уезд милицияси учун запас милиция кадрлари тайёрлаш вазифасини топширди.

1918 йил 29 январь куни халқ Комиссарлари Советининг Туркистон ўлкаси бўйича қабул қилинган буйруғига мувофиқ, милиция запас кадрлари ташкил қилиниб, «Россия Совет Федерациясининг Туркистон республикаси милицияси ҳақида Низом» эълон қилинди.

Туркистон ишчи-деҳқонлар милицияси оғир йўлни босиб ўтди. Рус буржуазияси маҳаллий бойлар ва руҳонийлар билан бирлашиб, Совет ҳокимиятига қарши қуролли кураш ташкил қилди, миллий адоватлар туғдирди. Уларнинг илҳомчиси — инглиз империалистлари рус буржуазияси ҳамда маҳаллий буржуа миллатчиларига ҳар тарафлама ёрдам берди.

Инглиз империалистлари кўрсатмасига кўра, оқгвардиячилар, эсерлар ва буржуа миллатчилари 1919 йил январида Совет Туркистонининг юраги Тошкентда осиповчилар контрреволюцион қўзғолонини уюштирдилар. Бунда Туркистон республикаси партия ва совет органларининг большевик раҳбарларидан Войтинцев, Першин, Шумилов, Финкельштейн ва бошқа ўртоқлар ваҳшиёна ўлдирилди. Тошкент шаҳрини қўриқлаш бўлими бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Лугин ҳам ўша пайтда ўлдирилган эди.

1920 йилнинг ўрталарига келиб милиция ишида бурилиш ясалди. Жойларда милиция бошлиқларининг уезд ва область оммавий съездлари ўтказилиб, уларда ўтган давр ичида милиция фаолияти муҳокама қилинди ва қилинадиган ишлар плани қабул қилинди. Ўша пайтда Умумтуркистон милиция бошлиқларининг биринчи съезди бўлиб ўтди.

Босмачиларга қарши курашда Туркистон кўнгилли қизил милицияси ғоят фаол қатнашди. Бу милиция батраклар ва камбағал деҳқонлар оммасидан ташкил топган бўлиб, унинг маблағи ҳисобига сақланарди.

Рус, ўзбек, тожик, қозоқ ва бошқа халқларнинг энг яхши фарзандлари Туркистон совет милициясида хизмат қилиб, порлоқ келажак учун курашда ҳалок бўлдилар. Биргина 1922 йилнинг ўзида босмачиларга қарши жангларда 200 га яқин милиция ходими ҳалок бўлди. Ўзбек халқи ўзининг шонли фарзандлари: Қўқон милициясининг бошлиғи М. Шокиров, Хўжанд милициясининг бошлиғи К. Камолиддинов, Фарғона милициясининг эскадрон командири К. Тошпўлатов, Фарғона милицияси взвод командирларидан А. Турбоев ва М. Иброҳимов, милиционерлар Д. Разин, Я. Юнусов, М. Ниёзбоев, А. Горохов ва бошқаларнинг исмларини ҳамиша ўз хотирасида сақлайди.

Милиция органларида ҳозир ишлаб турган ва пенсияга чиққан ходимлар орасида босмачиларга қарши шиддатли жангларда қатнашган ўртоқлар кам эмас. Воронин, Аҳмедов, Матназаров, Мақсудов, Бобожонов, Калмиков, Хўжаев, Остонов, Бобобеков, 1921-1923 йилларда Конибодом милициясининг бошлиғи бўлган, СССР халқ артисти Комил Ёрматов, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Ҳамроқул Турсунқулов ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

1924 йил 2 мартда Туркистон республикаси Халқ Комиссарлари Совети милиция органларини марказлаштириш ва мустаҳкамлаш ҳақида қарор қабул қилди.

Республика Ички Ишлар Халқ Комиссарлиги совет ишчи-деҳқонлар милицияси тўғрисидаги янги Низомни тасдиқлади. Бу Низомга кўра, милиция тартибни муҳофаза қилиш, давлат осойишталигини сақлаш, граждандлар мулк ва шахсий хавфсизлигини таъминлаш органи бўлиб белгиланди.

1924 йилнинг охирида Ўрта Осиёда янги миллий социалистик республикалар бунёдга келди. Туркистон республикасининг совет милицияси ўз сафида тажрибали милиция ходимларини ажратиб, республикаларда ишчи-деҳқон милицияси органлари ташкил этишга ёрдам берди.

Мамлакатни социалистик индустрлаштириш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш даврида совет милицияси ходимлари жамоатчилик тартиби ва социалистик мулкни муҳофаза қилишни таъминлаб, зараркунандалар, қулоқлар ва бошқа жиноятчиларга қарши кураш олиб бориб, партиямизнинг бу соҳада олиб борган сиёсатини амалга оширишга ёрдам бердилар.

Ҳозирги пайтда республикамиз милиция органлари ходимларининг бутун фаолияти партиямиз XXII съезди тарихий қарорлари ва КПСС Программасидан келиб чиқадиган улуғвор вазифаларни бажаришга қаратилгандир. Улуғ В. И. Ленин бир неча бор таъкидлаб айтган эдики, безориларга, ўғриларга, текинхўр ва жамиятга зид бошқа элементларга қарши курашга меҳнаткашлар оммаси актив иштирок этсагина яхши натижага эришиш мумкин. Улуғ Ленининг бу кўрсатмаси тўла-тўкис амалга оширилмоқда.

Биргина республикамизда ҳозирги пайтда 4,5 мингга яқин кўнгилли халқ дружиналари бўлиб, уларда 97 минг кишидан зиёд дружиначилар бор. Олмалиқ, Янгиер, Марғилон, Хева шаҳарлари, Тошкентдаги «Октябрь революцияси» ва «Подъёмник» заводлари, Тошкент областидаги «Политотдел» колхози, Самарқанддаги суперфосфат заводи, Бухородаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактаби ва бошқа ташкилотлардаги дружиначилар жамоат тартибини муҳофаза қилишда намунали иш олиб бормоқдалар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ВЛКСМ XIV съездида совет милицияси ходимларининг шаънига айтган илиқ сўзлари Ўзбекистон милиция ходимларини янгидан-янги муваффақиятларга илҳомлантириб юборди.

Жиноятчиликка қарши курашда актив иштирок этгани, фидокорлик ва мардлик кўрсатгани учун кейинги уч йил мобайнида 154 киши «Жамоат тартибини сақлашда аъло хизмати учун» медали ва 73 милиция ходими Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Совет милицияси куни деган умумхалқ байрамини жорий этиш, милиция ходимларининг халққа садоқат билан хизмат қилишга қасамёд қилишини таъсис этиш, милициянинг йирик бўлинмалари учун Қизил байроқ таъсис этиш, шунингдек «Милиция ходимлари ва халқ дружиначиларининг ҳаётига, соғлиғига ва қадр-қимматига тажовуз қилганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» қабул қилинган Фармон партия ва ҳукуматимизнинг милиция органлари ва ходимлари ҳақида тинмай кўрсатаётган ғамхўрлигининг ёрқин далилидир.

Коммунистик партия, жонажон Совет ҳукуматимиз ва халқимиз совет милициясига катта ишонч билдириб, ғамхўрлик кўрсатмоқда. Шу билан бирга милиция ходимларининг обрўси уларнинг ўзларига боғлиқ эканлигини мутлақо ёддан чиқармасликлари лозим.

А. СЛОНЕЦКИЙ,
Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги милиция бошқармасининг бошлиғи, III ранг милиция комиссари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1962 ЙИЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

(Боши биринчи бетда).

минг декалитр	3412	106
Пиво — минг декалитр	6696	102
Чой — минг тонна	11,8	92
Папирос ва сигареталар — миллион дона	3690	95
Совун (40 процентли мойли кислотага айлантириб ҳисоблаганда) — минг тонна	75,5	119

Йиллик пландан ташқари 3,8 минг тонна пўлат, 8,8 минг тонна пўлат прокати 66 минг тонна кўмир, 52 минг тонна нефть, 417 тонна очиқ сим (мис вазнида), 227 та центробеж насослар, 38 компрессор, 48 йигирув машинаси, 17 экскаватор, 60 скрепер, 90 пахта териш машинаси, 579 трактор прицепи, 45 трактор культиватори, 37,6 минг тонна минерал ўғит, 38 минг тонна цемент, 3,9 миллион шартли плитка асбоцемент шифер, 30,9 минг тонна пахта толаси, 1,1 миллион квадрат метр ип газлама ва 456 минг квадрат метр шойи газлама, 643 минг жуфт пайпоқлар, 285 минг дона ички трикотаж ва 289 минг дона устки трикотаж, 2700 тонна ўсимлик мойи, 14,9 миллион шартли банка консерва, 2 минг тонна кондитер маҳсулотлари, 1077 тонна макарон маҳсулотлари, 132 минг декалитр узум виноси ва бошқа кўп турдаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди.

Меҳнат унумдорлиги 1961 йилдагига нисбатан ўсди, меҳнат унумдорлигини ошириш плани ошириб бажарилди.

Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари 1962 йилда иш ҳақининг ўсиш суръатидан ўзиб кетди.

1962 йилда Ўзбекистон ССР саноатида ишлаб чиқаришда янги техникани ва прогрессив технологияни яратиш ҳамда жорий этиш, эскирган асбоб-ускуналарни янгилаш ва модернизация қилиш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида катта ишлар қилинди.

Саноат корхоналари янги машиналар, приборлар, материаллар ва бошқа буюмларнинг ҳар хил турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар.

Жуда кўп корхоналар табиий газ билан ишлашга кўчирилди.

Рационализаторлар ва ихтирочилар 1962 йилда 30 мингдан кўпроқ рационализаторлик таклифларини киритиб, техникани тараққий эттириш ишига катта ҳисса қўшдилар. Шу рационализаторлик таклифларидан 20 мингтадан кўпроғи халқ хўжалигида жорий этилди.

Саноатнинг асосий тармоқларида корхоналар ишининг техника-ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бўйича топшириқлар ошириб бажарилди.

Чунончи, қора металлургияда мартен печлари тубининг ҳар бир квадрат метри ҳисобига пўлат эритиш юзасидан планда белгиланган топшириқ ошириб бажарилди; нефть саноатида қудуқларни пармалашни тезлаштириш плани ошириб бажарилди; пахта тозалаш саноатида олинган тола планда белгиланган миқдордан ўзиб кетди; ёғ саноати корхоналарида чигитдан олинган ёғ планда белгиланган миқдордан ошди.

Ўзбекистон ССР саноатида 1962 йилда товар маҳсулоти таннархини камайтириш плани ошириб бажарилди, планда белгиланган таннархга нисбатан давлатнинг анча маблағи тежалди.

Республика саноатининг ишида қўлга киритилган ютуқлар билан бир қаторда анчагина камчиликлар ҳам содир бўлди.

Саноат корхоналарининг кўпгина қисми 1962 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажармади.

Дизеллар, бронекабеллар, металл қирқадиган станоклар, саноатнинг айрим тармоқлари учун электротехника ускуналари ва технология ускуналарининг баъзи турларини, осма электр кранларни, олтингугурт кислотаси, рўзғор холодильниклари, мебель, чарм пойафзал, мол ёғи, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотини ва маҳсулотнинг бошқа баъзи турларини ишлаб чиқариш соҳасида 1962 йил плани бажарилмай қолди.

Бир қанча саноат корхоналари меҳнат унумдорлигини ошириш ва чиқарилаётган маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган план топшириқларини бажара олмадилар. Кўпгина корхоналар кенг истеъмол молларининг хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш планини бажармаётирлар, аҳолига манзур бўлмайдиган маҳсулот чиқаришни давом эттирмоқдалар, бунинг натижасида сотилмай қолаётган товарлар муомала соҳасида кўп миқдорда тўпланиб қолмоқда.

Республика саноатида ускуналар ва ишчиларнинг кўп бекор туриб қолишига, маҳсулотнинг брак бўлиши ва бошқа унумсиз харажатлар сабабли анчагина нобудгарчиликларга ҳали ҳам йўл қўйилмоқда.

Айрим корхоналарнинг раҳбарлари саноатда техника тараққиётини таъминлашга кам эътибор бермоқдалар, бунинг натижасида янги техникани жорий қилиш планида кўзда тутилган бир қанча тадбирлар 1962 йилда бажарилмай қолди.

II. ТРАНСПОРТ

Тошкент темир йўли бошқармасининг темир йўл транспорти 1962 йилда юк ортиш планини 102 процент бажарди.

Темир йўлнинг ҳамма бўлимлари планни бажарди. Юк поездларининг ўртача вазни бўйича план ошириб бажарилди.

1962 йилда кўп юкли составлар 20 мингтадан кўпроқ ўтказилди, бу эса нормага қўшимча равишда 7,6 миллион тонна ҳар хил юкларни ташишга имкон берди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг автомобиль транспорти юкларни ташишни 1962 йилда 1961 йилдагига нисбатан 13 процент ва автобусларда пассажирлар ташишни 18 процент кўпайтирди. Таксамотор паркининг енгил автомобиллари бажарган ишларнинг ҳажми 16 процент кўпайди.

Юкларни ташиш, пассажирлар ташиш ва пассажир обороти, енгил ва юк таксамотор парки ишларининг ҳажми бўйича 1962 йил плани ошириб бажарилди. Айни вақтда юк обороти плани 2 процент кам бажарилди.

III. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Ўтган йил қишлоқ хўжалиги янада ривожланди.

1962 йилда ҳосил олиш учун экилган барча қишлоқ хўжалик экинларининг экин майдони 1961 йилдагига нисбатан 2 процент кўпайди ва 3096 минг гектарни ташкил қилди.

Пахта майдони, донини тўлиқ етиштириб олиш учун экилган маккажўхори майдони, дуккакли дон ва силосбоп экинлар экилган майдон кенгайтирилди.

Токзорлар ҳамда мевали дарахтлар ўтқазилган майдонлар ҳам кўпайди.

Ўтган йил республика колхозлари ва совхозлари кўп миқдорда трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари олдилар.

Қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаш даражасини ошириш ишлари агротехниканинг илғор методларини айниқса пахтачиликда кенг қўлланиш билан бирга қўшиб олиб борилди.

Анча катта майдонларда чигит квадрат-уялаб экилди, шу жумладан белгиланган миқдорда чигит ташлаб кетадиган сеялкалар билан 241 минг гектар ерга, ёки 1961 йилдагига қараганда 45 процент кўп ерга чигит экилди. Ғўзани машина билан чеканка қилиш ва пахтани машинада териш ишлари янада ривожлантирилди.

Пахтани тайёрлаш пунктларига қоп-қанорсиз ташишдан иборат бўлган энг тежамли усул кенг ёйилди. 1962 йилда 2 миллион тоннадан кўпроқ пахта ёки 1961 йилдагига қараганда қарийб икки баравар кўп пахта қоп-қанорсиз ташилди.

Ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ривожланишига ёмон таъсир қилган 1962 йилги энг ноқулай об-ҳаво шароитини енгмоқ учун республикада кўп меҳнат талаб қиладиган бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Анчагина майдонларда ғўзаларни сел ювиб, дўл уриб кетганлиги ва ғўзалар бошқа табиий офатларга учраганлиги сабабли шу майдонларда сийракланиб қолган ғўзалар орасига ва чигит чиқмай қолган жойларга энг қисқа муддат ичида чигит тўлдириб ва қайтадан экилди. Ғўзанинг ўсиш давридаги ишлар тез суръатлар билан бажарилди, сувдан фойдаланиш режими яхшиланди, экинларни сувга қондириб суғориш мақсадида кўпгина насослар ўрнатилиб, ер ости ва сизот сувларидан фойдаланилди.

Мана шу тадбирларнинг ҳаммаси ноқулай об-ҳаво шароити туғдирган қийинчиликларни енгишга кўп жиҳатдан имкон берди, кўпгина колхозларнинг ва совхозларнинг пахтадан мўл ҳосил олишларини ҳамда давлатга пахта топшириш ва сотиш давлат планини бажаришларини таъминлади.

Хоразм области пахтакорлари давлатга 294 минг тоннадан кўпроқ пахта сотиб ва пахта тайёрлаш давлат планини 109 процент бажариб, катта муваффақиятларга эришдилар.

Улар пахта экилган майдоннинг ҳар гектарига ҳисоблаганда 29 центнердан кўпроқ ҳосил олдилар.

Шу билан бирга, кўпгина колхозлар ва совхозлар мураккаб об-ҳаво шароитини енгмоқ учун мавжуд моддий ресурслар ва одамлар кучидан энг кўп даражада фойдаланишни таъминламадилар, пахтадан кам ҳосил олдилар.

Шу сабабли, умуман республикада пахта тайёрлаш плани бажарилмай қолди.

Республиканинг каноп экувчи хўжаликлари талай муваффақиятларга эришдилар. Улар 1962 йилда давлатга 251 минг тонна каноп пояси топшириб, йиллик планни 117 процент бажардилар ва етти йиллик планда 1965 йил учун мўлжалланган даражадан бирмунча ошиб кетдилар.

1961 йилдагига қараганда кўпроқ тамаки етиштирилди ва давлатга топширилди; дон экинларининг, картошка ва сабзавотнинг ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосили ҳам кўпайди.

Республика колхозлари ва совхозлари йиғим-терим ишларини муваффақиятли ўтказганликлари натижасида 1961 йилдагига нисбатан чорва моллар учун кўпроқ дағал озуқа тайёрлаб қўйдилар ва силос бостирдилар.

Бироқ, кўпгина колхозлар ва совхозлар ҳосилни йиғиб-териб олиш ишларини 1963 йил ҳосилини таъминлаш тадбирлари билан тўғри қўшиб олиб боришни уддалай олмадилар.

Шу сабабли, ерларни кузда шудгор қилиш, маҳаллий ўғитларни далаларга чиқариб қўйиш, ерларнинг шўрини ювиш ва яхоб суви бериш сингари ишларни бажариш суръатлари пасайиб кетди.

Ўзбекистон ССРда чорвачиликни ривожлантиришда 1962 йилда баъзи бир муваффақиятлар қўлга киритилди.

Гўшт, сут, жун, тухум, пилла 1961 йилдагига қараганда кўпроқ етиштирилди.

Қорамоллар сони 90,2 минг бош, ёки 4 процент кўпайди, шу жумладан сигирлар сони 37,9 минг бош, ёки 4,1 процент кўпайди. Чўчқалар сони 29,9 минг бош, ёки 6,7 процент, қўйлар ва эчкилар сони 27,8минг бош, ёки 0,3 процент кўпайди.

Ишлаб чиқариш ҳажми кўпайганлиги муносабати билан республика 1962 йилда чорва моллар ва паррандалар, тухум, пилла, дон, каноп пояси, тамаки, сабзавот тайёрлаш ва харид қилиш давлат планини бажарди. Қоракўл териси тайёрлаш плани ҳам бажарилди.

1961 йилдагига нисбатан 1962 йилда қарийб 14 минг тонна ёки 9 процент кўп чорва мол, 8 минг тонна ёки 3 процент кўп сут, 6 минг центнер ёки 3 процент кўп жун, 13 миллион дона ёки 14 процент кўп тухум, 70 минг тонна ёки 77 процент кўп дон, 80 минг тонна ёки 49 процент кўп сабзавот, 9 минг тонна ёки 25 процент кўп картошка, 6 минг тонна ёки 2 процент кўп луб экинлари, 7 минг центнер ёки 5 процент кўп пилла, 7 минг тонна ёки 48 процент кўп ҳўл мева, 1 минг тонна ёки 25 процент кўп тамаки тайёрланди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Давлат ва кооператив ташкилотларнинг капитал қурилишга сарфлаган маблағларининг умумий ҳажми 1962 йилда 965 миллион сўмни ташкил қилди (бу ҳисобга колхозлар сарфлаган капитал маблағ кирмайди) ва 1961 йилдагига нисбатан 21 процент кўпайди.

Саноатга, айниқса оғир саноатга, қишлоқ хўжалигига давлат томонидан капитал маблағ сарфлаш анча кўпайди. Бундай капитал маблағ сарфлаш рангли металлургияда 22 процент, нефть саноатида 22 процент, химия саноатида 36 процент, машинасозлик саноатида 29 процент, электростанциялар қуришда 21 процент, озиқ-овқат саноатида 10 процент ва қишлоқ хўжалигида 29 процент кўпайтирилди.

Республиканинг кўпгина министрликлари ва бошқармалари бўйича давлат томонидан сарфланган капитал маблағлар 1961 йилдагига нисбатан қуйидагича кўпайди:

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши бўйича —	8 процент
Қишлоқ хўжалик министрлиги бўйича	8 процент
Сув хўжалиги министрлиги бўйича	24 процент
Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш министрлиги бўйича	35 процент
Энергетика ва электрлаштириш министрлиги бўйича	17 процент
Алоқа министрлиги бўйича	24 процент
Савдо министрлиги бўйича	33 процент
Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги бўйича	26 процент
«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси бўйича	2,1 баравар
Меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари бўйича	15 процент

Колхозларнинг айниқса ишлаб чиқариш бинолари ва маданий-маиший бинолари қуришга сарфлаган капитал маблағлари ҳам кўпгина миқдорга етди.

1962 йилда хўжаликнинг ҳамма тармоқларида 1961 йилдагига нисбатан 10 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди. Саноат ва халқ хўжалигининг катта аҳамиятга эга бўлган турли тармоқларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

25 та янги саноат корхонаси ва ишлаб турган саноат корхоналарида 58 та йирик цех ишга тушди.

Олтинтопган кон-металлургия комбинатининг мис саралаш фабрикаси, Фарғона азот ўғитлари заводининг биринчи навбати, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида қўшимча қувватлар, Оҳангарон цемент заводининг иккинчи технология линияси, В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводида пўлатни узлуксиз қуядиган установка, Тошкент кабель заводида қўшимча қувватлар, Андижон, Чирчиқ, Нукус ва Урганч шаҳарларида уй қуриш комбинатлари ҳамда Оҳангаронда йиғма темир-бетон заводи ишга туширилди.

Газли — Урал магистрал газ қувурини қуриш давом эттирилди.

Республиканинг энергетика, машинасозлик, химия саноати, бинокорлик материаллари саноати, енгил ва озиқ-овқат саноатида ишлаб чиқариш қувватларини реконструкция қилиш, кенгайтириш ва кўпайтириш соҳасида катта ишлар қилинди.

Мирзачўлда, Марказий Фарғонада ва республиканинг бошқа районларида сув хўжалиги қурилиши ва янги ерларни ўзлаштириш ишлари катта миқёсларда амалга оширилди.

Аму — Қоракўл каналининг биринчи навбати қурилиб бўлди.

Мирзачўлда янги пахта совхозлари ва Қорақалпоғистон АССРда шоликорлик совхозлари ишга тушди.

Мирзачўлда янги ерлар ўзлаштирилаётган районларни темир йўл магистрали билан туташтирган Сирдарё — Жиззах темир йўл шохобчаси фойдаланиш учун топширилди.

Республикада уй-жой қурилиши кенг миқёсда олиб борилди.

Ўтган йил шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида давлат маблағлари ва аҳолининг маблағлари билан умумий саҳни 1801 минг квадрат метр бўлган уй-жой бинолари қурилиб, фойдаланиш учун топширилди, шу жумладан 1962 йилда давлат маблағлари ҳисобига 1262 минг квадрат метр ёки 1961 йилдагига қараганда 22 процент кўп уй-жой қурилиб, фойдаланиш учун топширилди. Бундан ташқари қишлоқ жойларида колхозчилар ва интеллигенциянинг кучи билан 22 мингта уй қурилди.

Республикада мактаб биноларини қуришнинг белгиланган давлат плани ошириб бажарилди, 29 минг ўқувчи ўқийдиган синфлар фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари ўтган йилда пландан ташқари сарфланган капитал маблағлар билан 11 минг ўқувчи ўқийдиган синф ва маъмурий биноларни ҳамда бошқа биноларни мактаблар ихтиёрига топшириш йўли билан 82 мингдан кўпроқ ўқувчи ўқийдиган синфлар фойдаланишга топширилди.

Давлат капитал маблағлари ва бошқа маблағлар ҳисобидан касалхоналар, поликлиникалар ва мактабгача ёшдаги болаларни тарбиялайдиган муассасалар қуриш кенг миқёсда олиб борилди.

Давлат пудратчи қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишларининг ҳажмини 1961 йилдагига нисбатан 10 процент ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини 42 процент кўпайтирди.

Техникани тараққий эттириш тадбирлари янада амалга оширила борилганлиги — йиғма темир-бетон ва бошқа прогрессив қурилиш материаллари кўп миқдорда ишлатилганлиги республикада капитал қурилиш миқёсини кенгайтиришга ёрдам берди.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги 1962 йилда 1961 йилдагига нисбатан ошди.

Шу билан бирга, 1962 йилда асосий фондларни ва ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш, капитал маблағлар сарфлашнинг ва қурилиш-монтаж ишларининг, уй-жой қурилишининг ва пудрат ишларининг ҳажмини ошириш давлат планлари тўла бажарилмай қолди.

Маблағларни жуда кўп қурилиш объектларига сочиб юборишдан иборат зарарли практика ҳали ҳам йўқотилгани йўқ, ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишни режалаштириш билан шу қувватларни ускуналар ва бинокорлик материаллари билан таъминлаш планларини бир-бирига боғлаб тузмасликка йўл қўйилмоқда, бир қанча ҳолларда лойиҳалаш ташкилотлари қурилишларни техника ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминламаётирлар.

Қурилиш майдонларида машиналар ва механизмлардан етарли фойдаланилмаётир, уларнинг бекор туриб қолишига йўл қўйилмоқда.

Кўпгина қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишлари планини, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда қурилиш ва монтаж ишларининг таннархини камайтириш топшириқларини систематик равишда бажармаётирлар.

V. ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДАГИ ИШЧИЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ СОНИ

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигида ишлаб турган ишчилар ва хизматчилар яна 6,5 процент кўпайди ва 1962 йилнинг охирида қарийб 1,7 миллион кишига етди.

Ишчи ва хизматчиларнинг сони айниқса қуйидаги соҳаларда тез суръатлар билан ўсди: саноатда 6,4 процент, қурилишда 10,5 процент, транспортда 8,9 процент, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш муассасаларида, шунингдек илмий ва маданий-оқартув муассасаларида 7,2 процент, савдо, умумий овқатланиш корхоналарида 5,7 процент кўпайди.

1962 йилда Ўзбекистон халқ хўжалиги олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган янги мутахассис кадрлар олди, буларнинг сони Ўзбекистонда қарийб 270 минг кишига етди, шулардан олий маълумотлилар — қарийб 123 минг киши, ўрта махсус маълумотга эга бўлганлар — 147 минг киши.

Профессионал-техника таълими мактаблари 1962 йилда 14 минг малакали ёш ишчини тайёрлаб халқ хўжалигига юборди, қишлоқ хўжалигига 8 мингга яқин киши, саноатга 2,5 минг киши, қурилишларга 3 мингга яқин киши юборилди. Ходимларнинг малакасини ошириш ишлари кенг миқёсда олиб борилди.

VI. САВДО

1962 йилда давлат ва кооператив савдоси яна ривожланиб борди, чакана савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг шохобчалари анча кўпайди, аҳолига хизмат кўрсатишнинг прогрессив методларини жорий қилиш давом эттирилди, тортиб-ўраб қўйилган молларни сотадиган, молларни очиқ қўйиб сотадиган магазинлар, керакли молларни харидорларнинг ўзи олиб, кейин ҳақини тўлайдиган системага ўтказилган чакана савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, уйларга хизмат қиладиган ошхоналар, кулинария магазинлари кўпайтирилди.

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг умумий ҳажми 1962 йилда 2424 миллион сўм бўлди ва таққосланувчи нархлар билан ҳисоблаганда 1961 йилдагига нисбатан 8 процент кўпайди.

Чакана товар обороти йиллик плани 100,8 процент бажарилди, шу жумладан Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги системасида 102 процент ва матлубот кооперацияси системасида 99,9 процент бажарилди.

Матлубот кооперацияси аҳоли ва колхозлардан харид қилиб, маҳаллий бозорларда вужудга келган нархлар билан сотган озиқ-овқат маҳсулотлари 31 миллион сўмликдан ошди.

Гўшт ва гўшт маҳсулотларини, тухум маҳсулотларини, балиқ, устки ва ички кийим-кечак, трикотаж буюмларни, чарм пойафзал ва бошқа молларни аҳолига сотиш 1962 йилда 1961 йилдагига нисбатан анча кўпайди.

Аҳолининг баъзи озиқ-овқат ва саноат молларига бўлган талаби тўла равишда қондирилмади.

Савдо ташкилотлари аҳолига манзур бўлмаган молларни қабул қилиб олишдан бош тортиш ҳуқуқидан етарли даражада фойдаланмадилар, бунинг натижасида савдо шохобчаларида айрим молларнинг запаслари республика аҳолисининг шу молларга бўлган эҳтиёжини қондирадиган даражадан анча ошиб кетди.

VII. МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ

1962 йилда халқ маорифини, фан ва маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятлар қўлга киритилди.

Ўқишнинг ҳамма турларини ҳисоблаганда, ўқиб турган кишиларнинг умумий сони 2 миллиондан ошиб кетди. Умумий таълим мактабларида, шу жумладан ишчи, қишлоқ ёшларининг кечки мактабларида ҳамда катталар мактабларида ўқиётганларнинг сони 1962-63 ўқув йилининг бошида 1 миллион 869 минг кишини ташкил қилди.

1962 йилда мактабларни бир сменали машғулотга ўтказиш иши давом эттирилди — бу йилги ўқув йилида яна 163 минг ўқувчи бир сменали машғулотга ўтказилди.

Мактаб-интернатлар янада кўпайтирилди — 1962-63 ўқув йилида 119 мактаб-интернатда 37 мингдан кўпроқ бола ўқимоқда.

Куни узайтирилган группалари бўлган мактабларнинг сони бир ярим баравар кўпайди. Бундай мактабларда 1961 йилдаги 41 минг ўқувчи ўрнига янги ўқув йилида қарийб 61 минг ўқувчи шуғулланмоқда.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисидаги Қонунга мувофиқ, бу йил 1.333 ўрта мактабдаги 9, 11-синфларнинг қарийб, 122 минг ўқувчиси саноат корхоналарида, қишлоқ хўжалигида ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ишлаб чиқариш таълимини ўтмоқда.

1962 йилда 48 мингга яқин йигит ва қиз ўрта мактабларни тамомлаб, етуклик аттестати олди, шулардан 21 мингдан кўпроқ киши, ёки 45 процентн ишлаб чиқаришдан ажралмай туриб ўқиб, етуклик аттестати олди. 10 синфни тамомлаган 16 мингдан кўпроқ йигит ва қизлар 1963 йилда ўрта мактабларнинг 11- синфларида ўқишни давом эттирмоқда.

Олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида 200 мингга яқин киши, ёки 1961-62 ўқув йилидагига нисбатан 22 минг кўп киши ўқимоқда. Олий ўқув юртлари ва техникумларнинг кечки ва сиртқи бўлимларида қарийб 104 минг, ёки ўтган йилдагига нисбатан 21 минг кўп студент ишлаб чиқаришдан ажралмай ўқимоқда.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари 1962 йилда 27 минг мутахассис тайёрлаб берди, шулардан 9 минг киши ишлаб чиқаришдан ажралмай ўқиган кишилардир.

Илмий ходимлар сони кўпайди. 1962 йилда илмий муассасаларида, олий ўқув юртларида ва бошқа ташкилотларда 13 мингдан кўпроқ илмий ходим ишлади. Бундан ташқари, 500 дан кўпроқ мутахассис конструкторлик ва лойиҳалаш ташкилотларида, саноат корхоналарида илмий иш билан шуғулланди.

1962 йилда маданий-оқартув муассасалари — кинотеатрлар, театрлар, клублар, кутубхоналар, музейлар иши юксак савияда бўлди. Булар бир неча миллион кишига хизмат кўрсатди.

Китоб нашриётлари 25 миллион нусхадан кўпроқ китоб нашр этди.

1962 йилда халқ соғлиғини сақлаш ишлари янада ривожлантирилди, медицина муассасалари шохобчаси ва касалхоналардаги жойларнинг сони кўпайиб борди, врачлар ва ўрта медицина ходимларининг сони ошди, болалар муассасаларидаги ўринларнинг сони кўпайди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ТАРАДДУД БЎШ

Ўтган хўжалик йилини улкан муваффақиятлар билан якунлаган хоразмлик пахтакорлар улуғвор етти йилликнинг бешинчи йилида янада яхшироқ ишлаб, она-Ватанга уч юз минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга қатъий аҳд қилганлар.

Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли, Киров номли, Ҳазорасп ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Нариманов номли ва Гурлан ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Коммунизм» колхозларида ҳозирдаёқ ҳар гектар ер ҳисобига 8-10 тоннадан гўнг тайёрланди. Техника ремонти ҳам тугалланай деб қолди.

Лекин областнинг ҳамма хўжаликларида ҳам аҳвол шундай деб бўлмайди.

АРИҚЛАР ҚАЧОН ТОЗАЛАНАДИ?

Гурлан ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли колхозларда ўтган йили ҳосилдорлик аввалги йилдагидан кескин камайиб кетди. 15 колхоздан 5 таси — «Маданият», «Коммуна», «Ленинизм», «Ленинград» ҳамда Киров номли колхозлар йиллик пахта тайёрлаш планларини ҳам бажара олмади. Бу колхозларда ҳосилдорлик гектар бошига 20-23 центнерни ташкил этди.

Хўш, бунга сабаб нима? Даставвал шуни айтиш керакки, бошқарма колхозларига қарашли экин майдонлари асосан шўрхок ерлардан иборат. Ҳаммага маълумки, бундай ерларда тупроқ шўри қайта-қайта ювилмаса, ўсимлик яхши ривожлана олмайди. Ҳосил кам бўлади. Ўтган йили баҳорда сув йўллари тахт бўлмаганидан районда шўр ювиш пала-партиш ўтказилди. Тупроқ сувга қонмай қолди. Натижада чигит қийғос униб чиқмади. Бу йил ҳам ана шу хато такрорланаётир. Шўр ювиш кечиктириб юборилмоқда. Февраль ойининг бошларида областдаги канал ва ариқларга сув қўйилади. Ана шу пайтгача бошқарма территориясидаги сув йўлларида қўл кучи билан 170 минг кубометр, механизация кучи билан 241 минг кубометр тупроқ қазиш ишлари бажарилиши керак. Аммо, айрим колхозларнинг раҳбарлари «вақт ҳали эрта» деган кайфиятга берилиб, ариқларни тозалаш тадбирларини кўрмаётирлар. Графикда белгиланган ишчи кучларининг ярми ҳам ишга қатнашмаяпти. Оқибатда мавжуд 26 та каналдан энди 2 таси тозаланди. Тозаярган, Мангитён каби колхозлараро каналларни эса тозалашга эндигина киришилди. Урганч қурилиш-монтаж бошқармасига қарашли 3-Гурлан участкаси раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ Бобожонов)нинг ишга енгилтаклик билан қараётганликлари натижасида, механизация билан тозаланиши зарур бўлган ариқ ва зовурлардан яна 60 минг кубометр тупроқ қазиш ишлари бажарилмасдан турибди. Механизмлар жуда ёмон ишлатилмоқда. 7 экскаватордан фақат 3 таси ишлаб турибди.

«Москва» колхозида сув йўлларини тозалаш иши сабабсиз кечиктирилмоқда. Колхозда 18,5 минг кубометр ҳажмдаги тупроқ қазиш ишлари бажарилиши керак. Бу ишга ҳар куни графикдаги 300 киши ўрнига 80-100 киши қатнашаётганлиги оқибатида эндигина 4 минг кубометр ҳажмдаги ариқ-зовур тозаланди.

БУГУНГИ ИШ ЭРТАГА ҚОЛДИРИЛЯПТИ

Асл деҳқон кўклам тараддудини шу кунларда кўради. Лекин Шовот ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли айрим колхозларда бунинг аксини кўрасиз. Далаларни ғўзапоядан тозалаш, гўнг тўплаш ва уни далага ташиб чиқариш иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бошқармадаги колхозларда 21.983 гектар майдондан эндигина 7 минг гектари ғўзапоядан тозаланган. 200 дан ортиқ ғўзапоя юлиш агрегатини икки сменада ишлатиш имконияти бўлган бошқарма колхозларида айни пайтда зўрға 35-40 трактор ишлаб турибди.

Маҳаллий ўғит — мўл ва арзон пахта етиштиришнинг муҳим омилидир. Бу тажрибада исботланган. Шовотликлар бу йил далага 290 минг тонна маҳаллий ўғит чиқаришлари керак. Аммо, бу иш кўнгилдагидек бормаётир.

Бошқармадаги «Комсомол» колхозининг ерлари жуда ориқлаб кетган. Бунинг оқибатида ҳосилдорлик ҳам йилдан-йилга ўсиш ўрнига, камаяпти. Колхоз правлениеси бу йил ана шу камчиликка барҳам бериш мақсадида 12.225 тонна маҳаллий ўғит тўплаш ҳақида қарор қабул қилган эди. Аммо шу кунгача далага 1000 тоннага етар-етмас гўнг чиқарилди. Бу ишда от-арава, тележка ҳамда ишчи кучларидан жуда ёмон фойдаланилмоқда. Ҳолбуки, молхоналарда, қўраларда ернинг энг яхши озуқаси — гўнг, қўй қийи қат-қат бўлиб ётибди. Агар колхоз раҳбарларидан (раиси З. Худойберганов, бошланғич партия ташкилотининг секретари Ж. Ражабов ўртоқлар) гўнг тўплаш суръати нега кўтарилмаяпти, деб сўрасангиз, улар хотиржамлик билан: «бор гўнг молхонадан чиқиб қочармиди», дейишади. Тўғри, чиқиб қочмайди, бироқ темирни қизиғида босиш яхши.

Бошқармадаги «Партия XXI съезди» «Правда», «Ленинград» колхозларида ҳам ҳосилдорликни оширишдаги муҳим резерв — гўнг тўплаш ишига ана шундай муносабатда бўлинаётир. Шовот ишлаб чиқариш бошқармаси раҳбарлари (бошқарма бошлиғи И. Маткаримов, бошқарма партия ташкилотининг секретари П. Назаров ўртоқлар) қишки дала ишларини юксак талаблар даражасида уюштиришлари, юз бераётган камчиликларни тезда бартараф этиш чораларини кўришлари керак.

РЕМОНТ ПАЙСАЛГА СОЛИНАЁТИР

Чигитни ўз вақтида, юқори сифатли экиш учун техникани барвақт ишга шай қилиб қўйиш керак. Бироқ, областда техника ремонти кечиктириб юборилмоқда. «Узсельхозтехника»нинг район устахоналари ҳамда колхоз устахоналарида ўнлаб тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари айрим запас қисмларнинг йўқлигидан ремонт қилинмасдан турибди. Айниқса Ҳазорасп ишлаб чиқариш бошқармасида аҳвол ёмон. У ерда турли маркадаги 559 та ҳайдов ҳамда чопиқ тракторларидан эндигина 326 таси, 144 плугдан 74 таси ремонтдан чиқарилган. Буларнинг ҳам кўпчилиги ҳали техника кўригидан ўтказилмаган. Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Победа» колхози раҳбарлари (раиси ўртоқ Ҳ. Ниёзматов) техникани ҳаммадан бурун ишга созлаймиз, деб бир неча бор дабдабали ваъдалар берганлар. Аммо, айни пайтда бунинг акси бўляпти. 52 та ҳайдов, чопиқ тракторидан 20 га яқини колхоз гаражида қўл тегизилмасдан занг босганича турибди.

«Узсельхозтехника»нинг Ҳазорасп район бўлими устахонасида ҳам (директори ўртоқ А. П. Ким) икки-уч ой аввал келтирилган бир неча ўн трактор ҳалигача ремонт қилинмаган. Умуман областда техника ремонти жуда ҳам қониқарсиз.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Оратовский), «Узсельхозтехника»нинг область бирлашмаси (бошлиғи ўртоқ Пак) ҳамда область суғориш системалари бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Вафоев) 1963 йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрлаш учун далаларга кўп гўнг ташиб чиқариш, техника ремонтини тугаллаш ҳамда сув йўлларини тозалаш ишларини қизитиб юбориш тадбирларини кўрмоқлари керак.

С. ИБРОҲИМОВ,
«Қизил Ўзбекистон» мухбири.
О. ХУДОЙНАЗАРОВ,
С. НОДИРМАТОВ,
«Хоразм ҳақиқати» ходимлари.

ВОЛГАДАГИ ЖАСОРАТ

ВОЛГАДА НЕМИС-ФАШИСТ ҚЎШИНЛАРИ ТОР-МОР ҚИЛИНГАНИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Советлар юртининг шонли Қуролли Кучлари 45 йил давомида социалистик давлат мустақиллигини сақлашдек олижаноб постда зийрак туриб, ўзининг шарафли бурчига ҳамиша содиқ бўлиб қолмоқда.

Совет Иттифоқининг немис фашизмига қарши олиб борган Улуғ Ватан уруши халқимиз ва армиямиз учун жиддий синов бўлди. Бу уруш Ватанимиз халқлари кўп асрлар давомида бошидан кечирган урушлар ичида энг даҳшатлиси эди.

1942 йилнинг ёзида немис-фашист босқинчиларига қарши Волга бўйида шиддатли жанглар бошланиб кетди. Гитлерчилар бу ерда Совет Армиясига ҳал қилувчи талафот етказиб, Волгоградни ишғол қилиш ва Волга дарёсига чиқиб олиш билан фронтимизни ёриб ўтиб, Кавказни мамлакатнинг марказий районларидан ажратиб ташлашга уринмоқда эди. Аммо, Совет жангчилари Волга учун чидам билан жанг қилиб, мислсиз қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар.

Волга бўйидаги жанг 1942 йилнинг 17 июлидан 1943 йилнинг 2 февралигача — 200 кун тўхтовсиз давом этди. Шуни айтиш керакки, 1942 йилнинг 18 ноябригача жангчиларимиз мудофаа жангги олиб бордилар. 100 минг квадрат километр территорияда олиб борилган жангда 2 миллион киши ҳамда 26 минг тўп, 2 мингдан ортиқ танк ва шунча самолёт қатнашди.

Бу тенгсиз жанглар давомида Совет Армияси душман учун энг даҳшатли кучга айланди ва зўр жанговар тажриба тўплади. Коммунистик партия раҳбарлигида 1942 йилнинг кузига келиб, мамлакатимизда душманга қарши кенг кўламда ҳужум бошлаш учун ҳамма шарт ва шароитлар яратилди. Ўзбек меҳнаткашлари фронт учун кўплаб кийим-кечак, озиқ-овқат ва қурол-аслаҳа етказиб бериб турдилар.

Ҳар томонлама пухта тайёргарликдан кейин Совет қўшинлари 1942 йилнинг 19 ноябрида немис-фашист қўшинларига қарши шиддатли ҳужум бошладилар. Душманнинг 330 минг кишидан иборат 22 дивизияси Совет жангчиларининг қуршови ичида қолди. Волга бўйида душманнинг кўп сонли группасини тугатишдек оғир жангларда жангчиларимиз ғоят зўр қаҳрамонлик ва матонат кўрсатиб, душман қўшинлари олдида ўзларининг маънавий устунликларини бутун дунёга намойиш қилдилар.

Волга бўйидаги жангларда иштирок этган қўшинлар ичида Ўзбекистонда ташкил топган қўшилмаларнинг жангчилари ҳам чинакам қаҳрамонлик кўрсатдилар. Айниқса, республикамизда тузилган кавалерия дивизиясининг (бу дивизия штабининг бошлиғи полковник М. Узоқов эди) шахсий состави мардонавор жангларда ўрнак кўрсатгани учун «гвардиячи» деган юксак унвон берилди. Ўзбек элининг Боймурод Қаххоров, Раҳмонқул Ҳатамов, Кенжа Худойберганов, Юнус Худоёров, лейтенант Аҳмедов каби асл фарзандлари фашист галалари билан мардларча жанг қилдилар. Улар аҳоли яшайдиган пунктларнинг бири учун олиб борилган жангда 37 фашистни қириб ташлаб, 11 тасини асир олдилар.

Волга бўйидаги жангларда тошкентлик радист младший сержант Елена Стемпковсканинг кўрсатган қаҳрамонлиги учун унга вафотидан кейин Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Снайпер Ҳайит Хўжаматов 117, Ибот Қораев 88 фашистни отиб ўлдирди. Тенгсиз жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлган командири ўрнини эгаллаган ботир жангчи Пўлат Алиев бир жангда 18 гитлерчини ер тишлатди. Рауф Аҳадов Казачий курганидаги жангларда биринчи бўлиб ўз полкининг жанговар байроғини жанг бораётган тепаликка ўрнатди.

Минглаб ўзбек жангчилари Волга бўйидаги жангларда ўз мардликлари билан республикамиз шон-шуҳратини улуғладилар.

«Ўзбекистон меҳнаткашлари, ота-оналаримиз, болаларимиз бизга муҳим наказ берганлар: биз қаерда бўлсак ҳам душманни шафқатсизлик билан қириб ташлашимиз керак, — деб ёзган эдилар политрук ёрдамчилари Эртой Болтабоев билан Ғиёс Зайниддинов, — биз Волга устидаги улуғ шаҳар учун ёвуз душманга қарши олиб бораётган курашимиз жонажон Ўзбекистонимизнинг хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун кураш эканлигини яхши биламиз. Волгага ёпирилиб келган фашистларни қириб ташлаймиз. Ўзбеклар, қозоқлар, тожиклар ва бошқа қардош халқларнинг фашизмга қул бўлишларига асло йўл қўймаймиз. Волга устидаги қалъанинг мустақиллиги учун ҳаётимизни ҳам аямаймиз. Ўламиз, аммо фашистларни бир қадам ҳам олға силжитмасликка қасамёд қиламиз».

Бундан 20 йил муқаддам бу ерда немис-фашист армиясига берилган қақшатқич зарба гитлерчилар Германияси ва унинг блокини даҳшатли ларзага келтирди.

Совет кишилари Волга бўйидаги тарихий ғалабанинг 20 йиллигини коммунизм қурилишида тинч меҳнат ғалабалари билан кутиб олмоқдалар. Меҳнатсевар халқимиз КПСС XXII съезди қабул қилган коммунизм қурилиши программасини амалга ошириш учун астойдил курашмоқда. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда коммунизм ғалабасини таъминлаш йўлида ленинча тинчлик сиёсатини изчиллик билан амалга оширмоқда.

Мамлакатимизда иқтисодий, маданий, фан ва техника соҳасида эришилган улкан муваффақиятлар армиямизни янгидан-янги жанговар техника ва қуроллар билан таъминлаш имконини берди. Коммунистик партиянинг кундалик ғамхўрлиги туфайли Совет Армияси дунёда энг кучли ва қудратли армияга айланди. Бугун армиямиз ҳамма радиусда ҳаракат қилувчи ракеталар, ядро қуроли, ҳозирги замон тачк ҳамда самолётлари, сув ости ва сув усти кемалари билан таъминланган.

Жаҳон империализмининг реакцион доиралари СССР ва бошқа социалистик давлатларга қарши агрессорлик сиёсатини юргизиб, янги урушга жон-жаҳди билан тайёргарлик кўрмоқда. Шунинг учун ҳам, партиямиз Совет давлатининг мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш тадбирларини ҳар доим амалга ошириб келяпти.

Коммунистик партия тузиб вояга етказган Совет қуролли кучлари бугун ҳар қачонгидай, инсониятнинг тинчлигини таъминлаш йўлида мустаҳкам ва ҳушёр турибди.

К. ЗАЙНУЛЛИН,
Запасдаги полковник, УзССР фанлар академиясининг илмий ходими.

УРУШ ВА ТИНЧЛИК ЧИРОҚЛАРИ. Бу икки суратнинг биринчиси бундан йигирма йил муқаддам олинган. Пастдаги суратда сиз фашистлар ўт қўйиб, вайрон қилган шаҳарни кўриб турибсиз. Волгоградликларнинг фидокорона меҳнати туфайли шаҳар қайтадан тикланди. Эндиликда у илгаригига қараганда янада катта, кўркам, чиройли ва улуғвор шаҳарга айланди. Юқоридаги суратда — бугунги Волгоград тинчлик чироқларига чўмган. Ҳалок бўлган жангчилар майдонида бундан 20 йил илгари буюк ғалабага бағишланган митинг ўтказилган эди.

Е. Кассин ва С. Курунин фотоси. (ТАСС).

ТОШКЕНТ—ХАБАРОВСК

26 январда Тошкент аэропорти йўлларидан «ТУ-104» самолёти осмонга кўтарилди. Бу самолёт етти йилликнинг бешинчи йилида Ўзбекистон пойтахти билан Хабаровск ўлкасида мунтазам равишда пассажир ҳаво йўлини очиб берди. Бу — Тошкентни мамлакатнинг бошқа шаҳарлари билан боғлайдиган ҳаво йўлларидан энг узоғидир. Унинг узунлиги қарийб 6 минг километрни ташкил этади.

Ҳаво лайнери Узоқ Шарқ томон учган вақтда йўлда Новосибирскда ва Иркутскда тўхтаб ўтади. (УзТАГ).

ФАНДА ЯНГИ КАШФИЁТЛАР САРИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ёш олимларининг XII илмий конференцияси ўз ишини тамомлади. Икки ҳафта давомида 35 секциянинг мажлисларида илм-фаннинг энг хилма-хил соҳаларидаги ғоят янги тадқиқотлар тўғрисида 530 дан ортиқ доклад ва ахборотлар тингланди.

Куни кеча якунловчи ялпи мажлис бўлиб, бу мажлисда конференциянинг иши якунланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов таъкидлаб ўтдики, секцияларда илмий ишларнинг муҳокама қилинганлиги ёш олимлар малакасининг сезиларли даражада ўсганлигини кўрсатди. Бу йил халқ хўжалигини ривожлантириш учун катта амалий қизиқиш туғдирадиган йирик асарлар анча кўп тақдим этилди. Бу асарларнинг энг яхшилари ёш олимлар асарларининг тўпламида эълон қилинади, энг қимматли 6 та асар учун мукофот берилади.

И. М. Мўминов партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари асосида ёш олимларнинг бундан кейинги вазифалари устида батафсил тўхталиб ўтди.

Ялпи мажлисда академик С. А. Азимов нутқ сўзлади. У, ўз нутқида Ўзбекистон олимлари делегацияси составида АҚШга қилган сафари тўғрисида гапириб берди. Медицина фанлари доктори Г. М. Маҳкамов Чехословакия Социалистик Республикасига қилган сафаридан олган таассуротларини ўртоқлашди. (УзТАГ).

Наштар

«ДАМИНГИЗНИ ЧИҚАРМАНГ»

Яқинда Паркент сельпосининг складида пичир-пичир гаплар шунақанги кўпайиб кетдики, асти қўяверасиз.

— Жуда эҳтиёт бўл! — деб пичирлади савдо мудири И. Отаев.

—Қўрқма деяпман-ку, — деб шивирлади склад мудири А. Йўлдошев.

Шундан сўнг склад дарвозасидан бирин-кетин қоп кўтарган кишилар чиқиб келавердилар.

— Менга 70 килограмм тегди, — деди қишлоқ Советининг секретари Т. Ҳайитматов.

— Менга 140 килограмм ажратишибди! — мақтаниб қўйди раис Н. Умарова.

Сельмаг мудири Х. Адишев, чойхоначилар Ю. Оргиқов, Ҳ. Қурбонов, И. Ҳайитқуловлар ҳам складнинг орқа эшигидан бир-икки бор кириб чиқишди. Ҳар бири 70 килограммдан 140 килограммгача гуручни орқалаб кетишди. Маълум бўлишича, складга меҳнаткашларга сотиш учун 9 тоннаю 800 килограмм гуруч туширилган экан. Отаев билан Йўлдошевлар пайтдан фойдаланиб «чой-чақа ишлашиб» олмоқчи бўлишибди-да, савдо қоидасини бузиб, ҳамма гуручни ошна-оғайниларига пуллаб юборишибди. Улар ғалла магазинининг мудири А. Рўзметовга меҳнаткашларга сотиш учун ажратилган гуруч ўрнига фактура билан нақд пулнинг ўзини тутқазишди.

—Дарров мана бунга қўл қўйиб беринг, — деди Йўлдошев пичирлаб, — биз ҳам яхшилигингизни унутмаймиз, бир томондан чиқариб юборамиз.

— Бу жиноят-ку! — ҳайрон бўлиб деди Рўзиматов.

— Дамингизни чиқарманг —илтимос қилишди жиноятчилар.

Худди ўша куни магазин мудири З. Ёқубовга ҳам гуруч ўрнига фактура билан нақд пул берилди. «Агар қўл қўймасанг, ишдан бўшатамиз» деб жиндаккина дўқ-пўписа ҳам қилиб қўйилди. Ҳамма нарсани енг ичида битиришга ўрганиб қолган бу учарлар 150 метр ғижим ва 839 метр чий духобани ҳам ана шундай «пичир-пичир» усулида пуллаган эканлар. Яқинда бу чайқовчиларнинг сирлари дружиначилар томонидан фош қилинди. А. Йўлдошев билан И. Отаевлар ўз амалларидан фойдаланиб бошқа кирдикорларни ҳам қилиб келишган экан. Сирлари фош бўлгач, уларни бости-бости қилиш учун шу кеча-кундузда Юқори Чирчиқ район матлубот союзи раҳбарлари билан пичир-пичир қилиб юрибдилар. Лекин жамоатчилик олдида улар аллақачон шармандаю шармисор бўлганлар.

Ғ. БЕГМАТОВ,
милиция хизмати младший лейтенанти.

„Чайқовчи“ автобуслар

Гапимизни тўппа-тўғри 10-автобаза директори Мадумаров устидан шикоят қилишдан бошламоқчи эдик. Лекин ўйлаб қарасак, аввал, баъзи бир тафсилотларни айтиб ўтишга тўғри келаркан. Гап мана бундай: Бағдод райони Ленинград райони билан бирлашгач, район маркази Сероводан Янгиқўрғонга кўчирилди. Шу орада Серово — Қўқон йўли битиб, автобуслар Янгиқўрғон орқали эмас, балки Қўқонга тўғри йўлдан қатнай бошлади. Бир хил автобусларнинг маршрутини текшириб кўрсак, «Серово — Янгиқўрғон — Қўқон» деб ёзилган бўлади.

—Нега графикни бажармайсиз? — деб сўраймиз шофёрлардан.

—Бизга план керак, мулла ака! — дейди шофер. Бунинг устига жума кунлари Олтиариқ, Ленинград районларидан Қўқон шаҳрига баъзи бир кишилар жумаиомоз ўқигани, бозорга отланишади. Шундай кунларда биз район аппаратининг ходимлари бутунлай ишга бора олмаймиз. Жума куни шофер кабинадан бошини чиқариб «Фақат Қўқонга борувчилар ўтирсин!»—дейди. Яқинда «ЕЦ 77—91», «ЕЦ 72 — 90», «ЕЦ 26 — 07» номерли автобусларнинг ҳайдовчилари район хизматчиларини автобуслардан тушириб юборишди.

Наҳотки, чайқовчи, бозордан бери келмайдиган бекорчилар, номозхонман деган баҳона билан ишлаб чиқаришдан қочиб юрган ишёқмаслар 10-автобазага шунчалик азиз бўлса!

Ж. БОЛТАБОЕВ.

ХУШОМАДГЎЙЛАР

Уч-тўрт ходим бошлиқларин роса мақташди,
Тўрт атрофдан пуфладилар, пуфакдек шишди.
«Бошлиғимиз қўйдай юввош, хўп яхши одам,
Бир оз қўрс-ку, лекин ўзи кўп сахий — хотам...»
«Тўғри айтдинг, неварамни қилган эдим тўй,
Тўёна деб юбордилар фермадан бир қўй...»
Хўжайинми? Ҳа, у киши олтиндан қиммат,
Растратим шуваб, менга қилдилар ҳиммат.
Раисликка ярашганлар, ишлари яхши,
Идоранинг биз ғишти-ю, у киши нақши.
Биздек «дуогўйлар» билан алоқа қуюқ,
Ёш-ялангга — янгиликка тоқатлари йўқ.
Ёшлар чўлни яна қувиб борайлик дебди.
Бошлиғимиз асов отдек қотириб тепди.
Қитиқларин келтирармиш ҳар бир янгилик,
Дерлар: чандир, суяк эмас, енг ёғлик илик...»
«Бугун кўрсам бошлиқ хуноб бўлиб қоптилар.
Совуқ урган чечак гулдай сўлиб қопдилар.
Кеча уни роса танқид қилишган эмиш,
Гўё ишлар чатоқ эмиш, шунақа миш-миш.
«Йўқ, бошлиқни ёмонлашга ҳеч йўл қўймаймиз,
«Яхши» деб жар соламиз, биз — карнай-сурнаймиз.

* * *

Шундай қилиб, бошлиқларин «оқлаб» олишди,
Гард юқтирмай чангин қоқиб сақлаб қолишди.

Ўткир РАШИД.

ЙЎЛ АЗОБИ

Шу кеча-кундузда Шўрчи районидаги «Шарқ юлдузи» колхози марказидан чиқиб, Жабу, Мўминқул, Обшир, Қорпиқ участкаларига бормоқчи бўлган киши йўлда қолиб кетган автомашиналарга дуч келади. Ёмғир ёққанда бу йўллардан юришнинг иложи йўқ.

Колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Ўраев йўлни тузатамиз деб устма-уст ваъда беради-ю, аммо бу ваъдасини бажариш устида жилла ҳам ўйламайди. Ишонамизки, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиясининг йўл қурилиши ишини яхшилашга қаратилган қарори колхоз раҳбарларини бир қадар ҳушига келтиради.

Р. АВАЗОВ,
С. ДАМИНОВ,
ўқитувчилар.

Оламда нима гап

3-КОСМОНАВТ ИНДОНЕЗИЯДА

БАНДУНГ, (ТАСС). Президент Сукарнонинг таклифига биноан Индонезияда меҳмон бўлиб турган совет космонавти Андриян Николаев Индонезия халқининг ҳаёти билан танишишни давом эттирмоқда.

Андриян Николаев маориф ва маданият министри Прийоно ҳамроҳлигида Бандунгга келди. Бандунг технология институтининг студентлари совет космонавтини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар.

КОНГО БОШ МИНИСТРИНИНГ МУРОЖААТИ

ЛОНДОН, (ТАСС). Конго бош министри Сирил Адула радио орқали қилган ўз мурожаатида Катанга жандармериясига 5 февралгача қурол-яроғларни топширишни таклиф қилди.

Чомбе таяниб келган Катанга жандармерияси 20 минг кишига эга. Чомбе «таслим бўлиш тўғрисидаги битим»ни имзолаганидан кейин унинг жандармериясининг йирик кучлари, жумладан Колвезида жойлашган жандармериясининг катта кучлари «номаълум томонга жўнаб кетишган».

БАҲОР БАЙРАМИДА

ПЕКИН, (ТАСС). Хитой ой календари бўйича янги йилга тўғри келадиган традицион баҳор байрамини оммавий тадбирлар билан нишонламоқда.

Бу ерда халқ мажлислари уйида бўлиб ўтган байрам кечасида армия ва пойтахт аҳолисининг 40 мингдан ортиқ вакили олдига Хитой Халқ Республикасининг раиси Лю Шао-ци, Хитой Халқ Республикаси раисининг ўринбосари Дун Би-у, Хитой Компартияси Марказий Комитетининг бош секретари Дэн сяо-пин келдилар. Тўпланганларга Пекин артистлари ва Хитойнинг машҳур спортчилари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Гуанчжоуда кечага тўпланган беш минг аҳоли билан биргаликда Халқ вакиллари умумхитой мажлиси доимий комитетининг раиси Чжу Дэ ва Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Хэ Лун маҳаллий спортчиларнинг намунали чиқишларини томоша қилдилар.

РЕСПУБЛИКА КУНИНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳинд халқи ўзининг катта миллий байрамини—Республика кунини нишонлади. 13 йил муқаддам мустамлакачилик кишанлари улоқтириб ташланиб, мамлакат бетарафлик ва тинчлик принципларига асосланган мустақил давлат бўлиб ривожланиш йўлига кириб олган эди.

Мамлакат пойтахти ранг-баранг кўркам либосга бурканган. Кўчалар ва майдонларда байрам гурунгини кўриш, музика садоларини эшитиш, кишилар оломонини учратиш мумкин. Шаҳарнинг марказий магистрали—Рож Патхда ҳарбий парад ва намойиш бўлиб ўтди, бош министр Неру, Ҳиндистон ҳукуматининг аъзолари, парламент депутатлари намойишнинг энг олдинги сафида ўтишди. Республика куни шарафига байрам салюти берилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ҚИСҚА ХАБАРЛАР

⊙ Софиядаги металл қирқувчи станоклар заводининг конструкторлари Болгариянинг дастлабки программ бошқариладиган «СП-401» револьвер автомат станогини яратдилар. Ишчи фақат топшириқ тузиб, автоматнинг нормал ишлашини кузатиб туради.

⊙ Ҳиндистоннинг турли штатларида Польша машина-ускуналари билан таъминланган бир қанча завод ва фабрикалар ишлаб турибди. Иккала мамлакат ўртасидаги мавжуд иқтисодий битимга биноан, Польша Ҳиндистонга 120 миллион валюта злотих суммадаги капитал машина-ускуналар етказиб беради.

⊙ Африканинг Атлантик океани қирғоғида жойлашган Португалияга қарашли кичик Кабинда мустамлакасининг африкалик аҳолиси Португалия мустамлакачиларига қарши, ўз ватанининг мустақиллиги учун мардонавор кураш олиб бормоқда. Ҳозирги вақтда махсус тайёргарлик кўрган юзларча партизанлар Кабинда ўрмонларида Португалия қўшинларига қарши кураш олиб бормоқдалар.

⊙ Руминияда қалин қор ёққанидан кейин икки ҳафтадан кўпроқ вақтдан бери совуқ бўшашмаётир. Кейинги юз йил ичида Клуж шаҳрида термометр биринчи марта минус 34 градусни кўрсатди. 25 январга ўтар кечаси Крайовада температура минус 36 градусгача тушди. Бу—шу куни бутун Европада энг паст температура бўлди.

⊙ Совуқлар давом этаётганлиги ва сув етишмаётганлиги муносабати билан Австрия маъмурлари мамлакат саноат корхоналарида электр энергияси истеъмол қилишни 10 процент камайтириш зарурлиги ҳақида фармойиш чиқардилар. Айни вақтда маъмурлар аҳолига мурожаат қилиб, электр энергияси истеъмол қилишни имкони борича камайтиришга чақирдилар.

⊙ Қаҳратон совуқ инглизларга кўпгина қийинчиликлар туғдираётган шу кунларда маъмурлар Буюк Британиянинг шарқи-шимолий районларидаги аҳолини янада хафа қилиб қўйдилар. Бу ерда электр ҳақини 20-25 процент оширишга қарор қилинганлиги эълон қилинди.

⊙ 1963 йил куз фаслидан бошлаб бундесвер ҳарбий-ҳаво кучларининг учувчилари НАТОнинг Корсика оролида жойлашган Солеранцодаги полигонида машқ ўтказадилар. Ғарбий Германия учувчилари ҳозироқ Италиянинг Сардиния оролида ана шундай машқ ўтказмоқдалар. (ТАСС).

Кўпчилик овоз билан

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Ҳиндистон парламентининг халқ палатаси Неру ҳукуматининг Ҳиндистон билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги чегара низосини тинч йўл билан ҳал этиш масаласидаги сиёсатини кўпчилик овоз билан маъқуллади.

Ҳиндистон ҳукумати Коломбо конференцияси таклифларини принцип жиҳатдан қабул қилади. Бу таклифлар чегара низосини тинч воситалар билан ҳал этиш масаласи юзасидан ҳар иккала мамлакат ўртасида музокаралар бошлашга ёрдам беради.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

29 январда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00—**Болалар боғчасида тарбияланувчилар концерти** 18.25 — **Телевизион янгиликлар,** 18.40 —**Истиқбол эгалари телевизион журнали.**

Рус тилида: 19.35 — **Сайловдан сайловга** (Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловлар олдидан). 19.55 — **Спорт соҳасида янги муваффақиятлар сари,** 20.25 — **«Узбексельмаш» заводида** (саноат ходимлари учун). 20.40 — **Музика тинглаб...** 21.40 — **Фан ва техника** киножурнали. 21.50— **Сўнгги раунд** номли болгар кинуповести, 23.00 — **Сўнгги ахборот** (ўзбек ва рус тилларида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Хосе Марти** («Эсдалик кунлар календари» циклидан). 19.30 — **Максимнинг ёшлиги** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 20.05 — **Сўз бинокорларга,** 20.20 — **Овқатланиш режими** (врач суҳбати), 20.40 — **Фарзандлар** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да **Риголетто,** 30/I да **Кулган киши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/I да **Олов** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—30/I да **Зарафшон қизи.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 30/I да **Украина цирки артистлари** ва **Зинаида Тарасованинг хайрлашув гастроллари.**

КИНО

Ёшу ғўр — «ВАТАН», «ИСКРА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Уч мушкетёр — «МИР» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 5 ва 10 да), «ИСКРА» (кеч 10-20 ва 10-45 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб 10, кундуз 12, кеч 8 ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 1, 3, кеч 7 ва 9 да), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Рокко ва унинг биродарлари — «МИР» (кундуз соат 2 ва кеч 7 да).

Ўлимга ҳукм қилинган қочди — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Павлуха — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бахтиёр бўл, Ани! — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун).

Сафра — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 2,4 ва кеч 6 да).

Тош устидаги гул — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Тўйдан кейин — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кеч 5 ва 10-40 минутда).

Революция ҳақида ҳикоялар — «ВОСТОК» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да).

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
2,6,10 февралда
ПРЕМЬЕРА
Глиэр ва Содиқов музикаси

ГУЛСАРА

К. Яшин ва М. Муҳамедов либреттоси.
Б. Зейдманнинг музика таҳририда
3 парда, 5 кўринишли опера.

Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Б. Иноятов,** постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **М. Муҳамедов,** рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **М. Мусаев,** балетмейстер — СССР халқ артисти **М. Турғунбоева,** хормейстерлар **Л. М. Шашмин** ва **Д. Қурбонова.**

Спектаклда: СССР халқ артистлари **Ҳалима Носирова, Саодат Қобилова, Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев, Насим Ҳошимов** ва солистлар қатнашади.

Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
29 январда
В. Шекспир асари
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ЮЛИЙ ЦЕЗАРЬ

3 пардали фожиа.
Уйғун таржимаси.

Марк Брут ролида — СССР халқ артисти **Шукур Бурхонов.**

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. О. Гинзбург,** режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Ш. Қаюмов,** рассомлар— **И. Я. Вальденберг** ва **Д. В. Ушаков,** композитор —**А. А. Берлин.**

Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
29, 30, 31 январда
ОЗАРБАЙЖОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН КОЛЛЕКТИВ
70 кишидан иборат
ДАВЛАТ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Бадиий раҳбар — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. Жонгиров.**

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Редактор
З. И. ЕСЕНБОЕВ

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Узбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.
Р. 06660. Индекс 64543. Нашр. № 24.